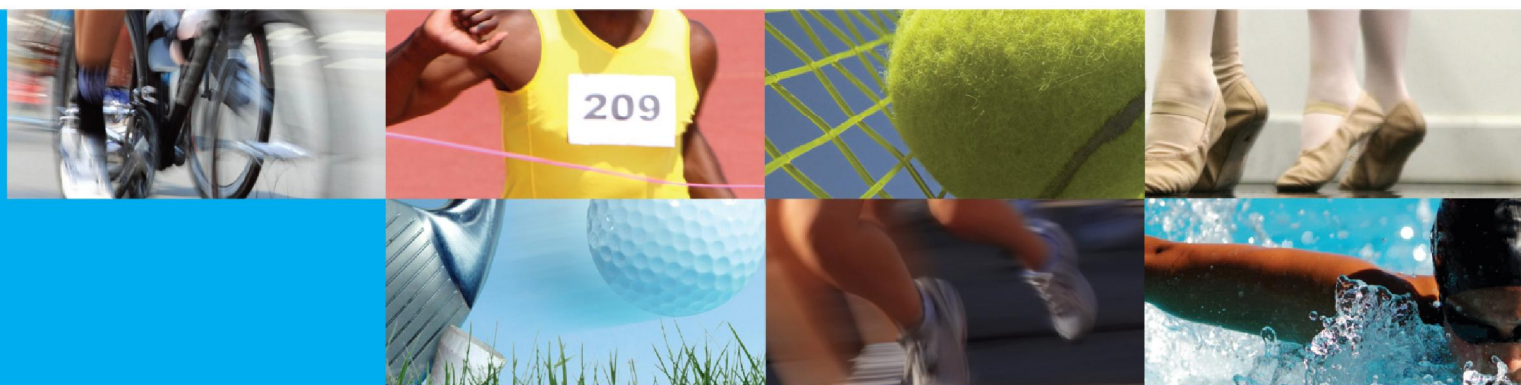

Verenigingsmonitor 2014 Noord-Limburg

Harold van der Werff

Janine van Kalmthout

David Romijn

Verenigingsmonitor 2014 Noord-Limburg

in opdracht van Clubtotaal

**Harold van der Werff
Janine van Kalmthout
David Romijn**

© *Mulier Instituut*
Utrecht, juli 2014

*Mulier Instituut
sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek*

*Postbus 85445
3508 AK Utrecht*

*t 030-7210220
e info@mulierinstituut.nl
i www.mulierinstituut.nl*

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
Inleiding	7
1. Beleid en strategie	9
1.1 Speerpunten in beleid	9
1.2 Knelpunten	11
1.3 Advies en ondersteuning	13
1.4 Samenwerking	15
2. Leden en activiteiten	17
2.1 Samenstelling ledenbestand	17
2.2 Ledenverloop	19
2.3 Activiteiten	21
3. Kader	25
3.1 Vrijwilligers	25
3.2 Combinatiefunctionaris	27
4. Accommodatie	29
5. Financiën	33
6. Vitaliteit sportverenigingen	37
Bijlage 1 Achtergrondkenmerken	41
Bijlage 2 Nieuwe doelgroepen en verbreding van het sportaanbod	43
Bijlage 3 Vitaliteitsindex gemeenten	49

Samenvatting

In opdracht van Clubtotaal is in zeven gemeenten in Noord-Limburg (Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo en Venray) een verenigingsmonitor uitgevoerd. Clubtotaal is een samenwerkingsverband van regionale verenigingsondersteuners uit de zeven gemeenten. De verenigingsmonitor geeft inzicht in verschillende aspecten van het functioneren van een vereniging, zoals bestuur en beleid, leden en activiteiten, vrijwillig en betaald kader, financiën, advies en ondersteuning en accommodatieproblematiek. De resultaten uit de monitor vormen input voor passende regionale verenigingsondersteuning.

Beleid en strategie

De verenigingen in Noord-Limburg maken zich het meest zorgen over hun ledenbestand (met name over de geringe aanwas van leden) gevolgd door het kader (het tekort aan vrijwilligers en met name vrijwilligers voor specifieke taken).

Ledenwerving/-behoud en werving en behoud van vrijwilligers zijn dan ook de belangrijkste ambities in het beleid van verenigingsbesturen op de korte en de langere termijn.

Verenigingen geven aan dat ze hierbij professionele ondersteuning wensen.

Bijna alle verenigingen in Noord-Limburg werken samen met een of meer organisaties. De belangrijkste samenwerkingspartners voor verenigingen zijn andere sportverenigingen, de gemeente (als verhuurder en projectpartner), de sportbond en scholen.

Ondanks alle zorgen die verenigingen hebben, ziet de helft van de verenigingsbestuurders de toekomst zonnig tegemoet.

Leden en activiteiten

De verenigingen maken zich terecht zorgen over het ledenbestand. Twee vijfde van de verenigingen geeft aan dat het ledental de afgelopen drie jaar is afgenomen. Dat percentage ligt hoger dan het landelijke cijfer (27%). Bij een kwart van de verenigingen is het ledental gestegen. Drie vijfde van de verenigingen heeft een groeiambitie voor 2016. De verenigingen richten zich daarbij vooral op de jeugd (4 t/m 17 jaar).

De verenigingen typeren hun leden vooral als gezelligheidssporter (54%) en prestatiesporter (27%).

De meeste verenigingen organiseren naast hun reguliere sportaanbod (trainingen, wedstrijden, toernooien) nevenactiviteiten voor hun leden en activiteiten die openstaan voor niet-leden. Drie vijfde van de verenigingen staat open voor nieuwe doelgroepen en voor verbreding van het (sport)aanbod. Zestien procent van de verenigingen is daadwerkelijk bezig met het aantrekken van nieuwe doelgroepen en het verbreden van het sportaanbod. Normen en waarden, veiligheid en onderwijs zijn de (maatschappelijke) thema's waarin de meeste verenigingen actief zijn (respectievelijk 59%, 36% en 30% van de verenigingen).

Kader

Een vijfde van de verenigingen heeft onvoldoende vrijwilligers ter beschikking. Niet alleen deze verenigingen zijn op zoek naar vrijwilligers, ook verenigingen met voldoende vrijwilligers (52%) zoeken nog vrijwilligers. Twee derde van de verenigingen is op zoek naar vrijwilligers voor bestuursfuncties en training/begeleiding/lesgeven.

Een minderheid van de verenigingen (16%) heeft een actueel plan ten aanzien van het omgaan met vrijwilligers zoals behoud en werving. De verenigingen die een plan (in ontwikkeling) hebben, zijn vooral verenigingen die op zoek zijn naar vrijwilligers.

Een derde van de verenigingen is betrokken bij activiteiten en/of planvorming van de combinatiefunctionaris.

Accommodatie

Verenigingen zijn over het algemeen meer tevreden dan ontevreden over de betaalbaarheid, beschikbaarheid, bereikbaarheid, sociale veiligheid en de kwaliteit/staat van onderhoud van de sportaccommodaties waarvan zij gebruikmaken.

Verenigingen zijn met name ontevreden over de kwaliteit en staat van onderhoud van sportveld/tennisbaan/wielerbaan. Ook zijn verenigingen kritisch over de betaalbaarheid van de sporthallen en sportvelden/tennisbaan/wielerbaan.

Financiën

Twee derde van de Noord-Limburgse verenigingen betitelt de eigen financiële situatie als gezond. De belangrijkste bron van inkomsten is de contributie (gemiddeld 58% van de inkomsten), gevolgd door kantine omzet (11%) en sponsoring/adverteerders (10%). De percentages variëren nogal afhankelijk van de aard van de verenigingen. Buitensporten hebben meer inkomsten uit kantineomzet dan binnensporten.

De belangrijkste kostenpost voor de vereniging vormen de kosten van de accommodatie en het materiaal (48% van de totale kosten), gevolgd door bondskosten (18%) en salarissen/vergoeding van het kader (13%). De helft van de verenigingen heeft een sponsorplan.

Vitaliteit sportverenigingen

Clubtotaal definieert een vitale vereniging als een vereniging die in staat is zelfstandig haar maatschappelijke rol in te vullen. Op basis van de ontwikkelde vitaliteitsindex voor Noord-Limburg kan acht procent van de verenigingen als vitaal worden beschouwd. Zeventien procent van de verenigingen scoort een onvoldoende op de vitaliteitsindex.

De vitaliteitscriteria leden en beleid kennen de meeste “goede” scores. Daarnaast heeft het vitaliteitscriterium leden ook de meeste onvoldoendes. Dit sluit goed aan bij de knelpunten die verenigingen ervaren en de ambities en ondersteuningsbehoefte van verenigingen.

Het vitaliteitscriterium accommodatie scoort ook relatief veel onvoldoendes. “Maatschappelijke rol” heeft de laagste gemiddelde score. De helft van de verenigingen scoort matig op dit criterium en negen procent scoort goed.

Inleiding

In 2010 is in samenwerking met het Huis voor de Sport Limburg en de gemeente Venlo door het Mulier Instituut een lokale Verenigingsmonitor (VMT) ontwikkeld en uitgevoerd in de gemeente Venlo. De Verenigingsmonitor is een vragenlijst waarbij verschillende aspecten van het functioneren van een vereniging aan bod komen, zoals bestuur en beleid, leden en activiteiten, vrijwillig en betaald kader, financiën, advies en ondersteuning en accommodatieproblematiek.

De monitor wordt gezien als een instrument om de verenigingen een spiegel voor te houden en geeft een goed beeld van het sportverenigingsleven. De resultaten uit de Verenigingsmonitor dienen als basis voor het sportbeleid in het algemeen en passende verenigingsondersteuning in het bijzonder.

Zeven gemeenten in de regio Noord-Limburg werken nauw samen om sportverenigingen in de regio te ondersteunen. Het is een samenwerkingsverband van regionale verenigingsondersteuners onder de naam Clubtotaal. De ondersteuning is gericht op het vitaal houden of maken van verenigingen en het vergroten van hun rol in de gemeenschap.

Naar aanleiding van de eerdere ervaringen met de Verenigingsmonitor in Venlo is voorgesteld om de monitor ook uit te zetten in zes omliggende gemeenten (Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venray). De regionale uitrol van de VMT vormt een 0-meting voor de gemeenten in het kader van het regioplan verenigingsondersteuning van Clubtotaal.

Onderzoeksopzet

De lokale Verenigingsmonitor Venlo uit 2010 diende als uitgangspunt voor de huidige monitor in de regio Noord-Limburg. In overleg met Clubtotaal is de vragenlijst aangepast zodat de stand van zaken van de sportverenigingen in de regio zo goed mogelijk in beeld wordt gebracht.

De Verenigingsmonitor 2014 heeft als doel inzicht te verschaffen in de huidige situatie van de sportverenigingen in Noord-Limburg. Op welke punten ondervinden zij problemen, waar hebben zij hulp bij nodig en wat zijn belangrijke speerpunten in hun beleid in de komende jaren? In samenwerking met Clubtotaal is een vitaliteitsindex ontwikkeld. Een index die aansluit bij de doelstellingen en ambitie van Clubtotaal.

De Verenigingsmonitor is bij de verenigingen afgenomen in de vorm van een webenquête. Alle verenigingen in de zeven gemeenten zijn in samenwerking met het Mulier Instituut uitgenodigd voor het onderzoek. In totaal zijn er 455 verenigingen benaderd om deel te nemen. De analyses in de rapportage zijn gemaakt op basis van de respons van 194 verenigingen. Hiermee komt de respons uit op 43 procent. De respons per gemeente varieerde van 38 tot 48 procent.

Analyse en rapportage

De verkregen resultaten zijn geanalyseerd en gepresenteerd in dit rapport. De tabellen zijn voorzien van de nodige toelichting.

In de tabellen zijn de gegevens uitgesplitst naar relevante onderscheidende kenmerken van verenigingen. Het gaat hierbij om gegevens die van invloed zijn op het functioneren van de verenigingen zoals grootte (klein; ≤ 100 leden, middel; 101 t/m 250 leden en groot; > 250 leden) aard van de sport (binnen- of buitensport) en soort sport (teamsport, semi-individueel of individueel). Deze achtergrondkenmerken van deze verenigingen staan beschreven in bijlage 1.

In de toelichting bij de tabellen wordt aangegeven welke verschillen tussen verenigingen statistisch significant zijn. Dat willen zeggen, duidelijke verschillen tussen verenigingen die niet op toeval berusten.

Op enkele plekken in de rapportage zijn in overleg met Clubtotaal tabellen met extra uitsplitsingen opgenomen.

Niet alle vragen zijn voor iedere vereniging van toepassing. Er zijn ook verenigingen die de vragenlijst niet volledig hebben ingevuld. In de tabellen in de rapportage wordt steeds aangegeven hoeveel verenigingen desbetreffende vraag hebben beantwoord (bijv. n=194). Deze aantallen kunnen, om eerder genoemde redenen, per tabel variëren. De cijfers in de tabellen zijn afgerond op gehele getallen. Als gevolg hiervan kan het in enkele gevallen voorkomen dat deze uitkomsten niet exact optellen tot honderd procent, waar dat wel verwacht wordt in de tabel. Bij het optellen van niet afgeronde uitkomsten is dit wel het geval.

Hoofdstuk 1 gaat in op het beleid dat verenigingen voeren of waar zij zich in de toekomst op gaan richten. Hoofdstuk 2 beschrijft de huidige en potentiële leden van de verenigingen en de georganiseerde activiteiten. De aanwezigheid van technisch en organisatorisch kader staat beschreven in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 gaat over het beheer en onderhoud van de accommodatie. In hoofdstuk 5 volgt een quick-scan van de financiële situatie van de sportverenigingen. Het laatste hoofdstuk beschrijft de vitaliteitindex (zie ook Bijlage 3).

1. Beleid en strategie

1.1 Speerpunten in beleid

Bijna de helft van de verenigingen (47%) heeft de afgelopen twee jaar haar voornemens, doelstellingen of plannen gericht op het functioneren van de vereniging, op papier gezet (tabel 1.1). Het zijn vooral grotere verenigingen (69%) en verenigingen die teamsporten (60%) aanbieden, die beleidsplannen schrijven. Het percentage Noord-Limburgse verenigingen met plannen op papier ligt iets lager dan landelijk (59%).

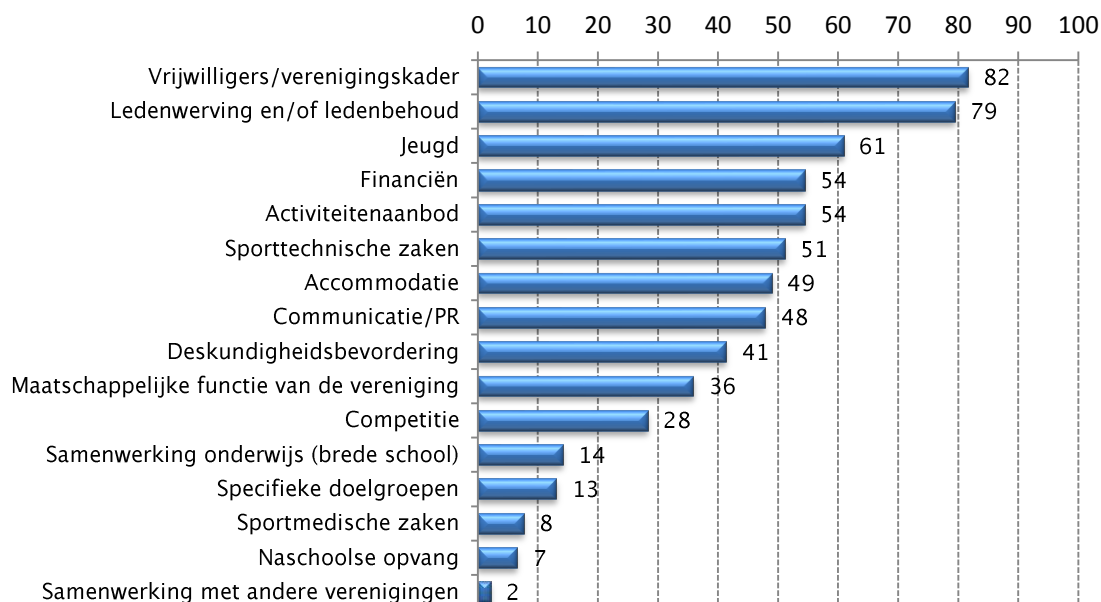
Tabel 1.1 Geformuleerde voornemens, doelstellingen of plannen m.b.t. het functioneren van de vereniging in de afgelopen twee jaar (% verenigingen)

Noord-Limburg	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
n= 194	Klein* n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
47	33	50	69	60	45	39	36	55

* Klein: ≤100 leden, middel: 101 t/m 250 leden en groot: >250 leden.

Deze beleidsplannen hebben met name betrekking op de vrijwilligers en/of het verenigingskader (82%). Vier vijfde van de verenigingen met een beleidsplan heeft aandacht voor ledenwerving en/of -behoud. 61 procent richt zich op de jeugd (figuur 1.2).

Figuur 1.2 Onderwerpen waar beleidsplannen betrekking op hebben (% verenigingen met beleidsplannen, n=92)

Bijna alle teamsportverenigingen (97%) en de (middel)grote verenigingen (respectievelijk 89% en 91%) die een beleidsplan hebben geschreven, besteden aandacht aan vrijwilligers/verenigingskader (tabel 1.3). Grote verenigingen besteden vaker aandacht aan jeugd in hun beleidsplannen dan de kleinere verenigingen. De maatschappelijke functie van de vereniging

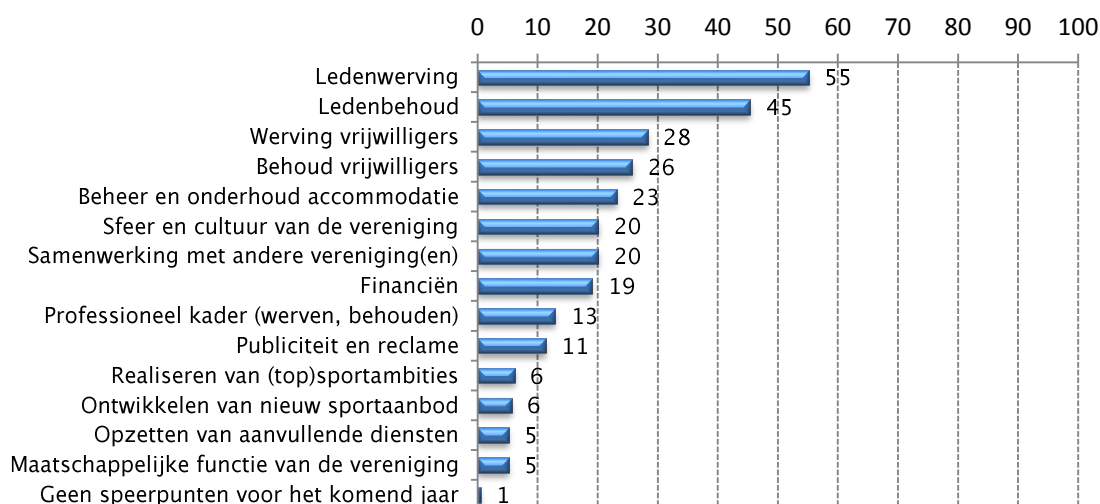
staat vaker in beleidsplannen van teamsportverenigingen. En de verenigingen voor binnensport hebben vaker plannen voor samenwerking met het onderwijs dan de buitensportverenigingen.

Tabel 1.3 Onderwerpen waar beleidsplannen betrekking op hebben (% verenigingen, selectie van items)

	Noord-Limburg n=92	Grootte			Soort sport Team n=36	Soort sport		Aard van de sport	
		Klein n=28	Middel n=28	Groot n=33		Semi-Individueel n=28	Individueel n=26	Binnensport n=26	Buitensport n=65
Vrijwilligers/ verenigingskader	82	64	89	91	97	68	73	88	78
Ledenwerving/ ledenbehoud	79	79	79	85	72	82	85	85	77
Jeugd	61	57	50	76	72	50	54	54	63
Maatschappelijke functie	36	29	32	45	47	21	35	35	35
Samenwerking onderwijs	14	14	7	21	17	18	8	27	9

Nagenoeg alle besturen van de Noord-Limburgse verenigingen (99%) hebben ambities voor de komende jaren benoemd (figuur 1.4). Zij zullen zich voornamelijk inzetten voor ledenwerving (55%) en ledenbehoud (45%). Er zijn weinig verenigingen die specifiek aandacht besteden aan het realiseren van (top)sportambities, het ontwikkelen van nieuw sportaanbod, het opzetten van aanvullende diensten (kinderopvang tijdens trainingen/wedstrijden, naschoolse opvang, huiswerkbegleiding, etc.) of de maatschappelijke functie van de vereniging.

Figuur 1.4 Ambities bestuur voor de komende jaren (% verenigingen, n=194)

Het zijn vooral de grote verenigingen die financiën (33%) en beheer en onderhoud (42%) benoemen als speerpunt. Relatief veel kleine verenigingen gaan zich richten op ledenbehoud (62%), wat bij grote verenigingen beduidend minder het geval is (21%).

In de zeven gemeenten komen de twee meest genoemde ambities aardig overeen. Ledenwerving en ledenbehoud vormen in elke gemeente belangrijke ambities van de verenigingsbesturen. In twee gemeentes behoort financiën tot de meest genoemde ambities. De derde plek in de top drie kent nogal wat verschillen tussen gemeentes.

Tabel 1.5 Top 3 ambities bestuur voor de komende jaren

Gemeenten	Ambitie 1	Ambitie 2	Ambitie 3
Beesel (n=15)	Ledenwerving	Ledenbehoud	Sfeer en cultuur van de vereniging
Bergen (n=7)	Financiën	Ledenbehoud	Beheer/onderhoud accommodatie
Gennep (n=11)	Ledenwerving	Financiën	Ledenbehoud
Horst aan de Maas (n=33)	Ledenwerving	Ledenbehoud	Samenwerking met andere vereniging(en)
Peel en Maas (n=41)	Ledenbehoud	Ledenwerving	Werving vrijwilligers
Venlo (n=63)	Ledenwerving	Ledenbehoud	Werving vrijwilligers
Venray (n=24)	Ledenwerving	Ledenbehoud	Behoud vrijwilligers

Verder zegt de grote meerderheid dat de leden goed worden geïnformeerd over wat zich afspeelt binnen de club (tabel 1.6). Echter, in veel gevallen ontbreekt het aan een goed communicatieplan. Drie kwart van de verenigingsbestuurders meent dat de functies, taken en verantwoordelijkheden binnen de vereniging voor iedereen helder zijn. Twee derde van de verenigingen beschikt over een duidelijke missie en visie voor de lange termijn. Veertien procent van de verenigingen geeft aan dat een dergelijke missie/visie ontbreekt. Met name grote verenigingen beschikken over een missie en visie voor de lange termijn.

Tabel 1.6 Meninge n over beleid en communicatie (% verenigingen grotendeels eens en helemaal eens; n=194)

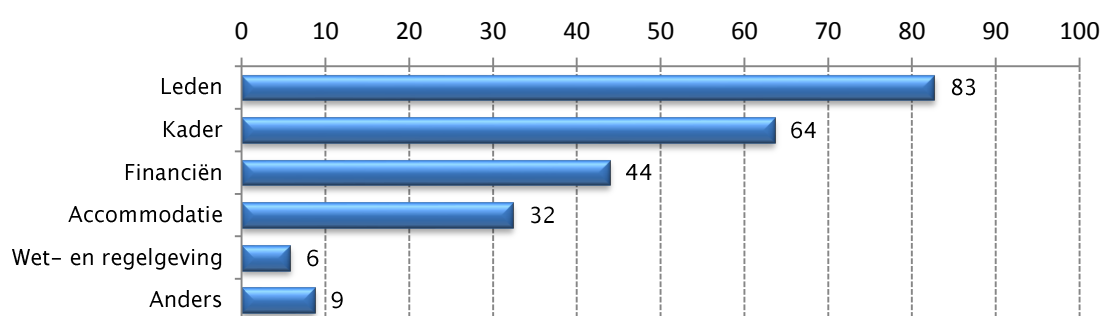
	Noord-Limburg n=194	Klein n=85	Grootte Middel n=56	Groot n=85
Leden worden goed geïnformeerd over het reilen en zeilen in de club	84	87	82	81
De functies, taken en verantwoordelijkheden zijn voor iedereen helder	77	81	77	69
De vereniging beschikt over een duidelijke missie en visie voor de lange termijn, waar zowel het bestuur als de leden achter staan	63	60	55	75
Er is een communicatieplan waarin de communicatie binnen de club is vormgegeven	37	35	34	40

1.2 Knelpunten

Negen op de tien verenigingen (89%) geven aan dat zij minimaal één punt van zorg of een knelpunt hebben met betrekking tot het functioneren van de vereniging.

De verenigingen ervaren met name knelpunten op het gebied van leden (figuur 1.7). Dan gaat het met name om de geringe aanwas van leden. Ook knelpunten met betrekking tot kader worden veelvuldig genoemd. Dat gaat het vooral om een tekort aan vrijwilligers en kader voor specifieke taken (zoals trainers, scheidsrechters, begeleiders, bestuursleden) en om het vinden van geschikte bestuursleden en vrijwilligers. Bij financiële knelpunten worden het sluitend houden van de begroting en de stijgende kosten (bijv. huurprijzen) het meest genoemd. Als het gaat om knelpunten ten aanzien van accommodaties zijn met name onderhoud en kwaliteit van de voorzieningen/accommodatie een punt van aandacht. De volgorde en aard van de ervaren knelpunten komen overeen met het landelijk beeld.

Figuur 1.7 Belangrijkste knelpunten en punten van zorg (% verenigingen die knelpunten ondervinden, n=173)

De verwachting was dat er, mogelijk door gemeentelijk beleid, verschillen zouden zijn tussen de zeven gemeenten in de problemen die verenigingen ervaren. Uit de resultaten van de monitor blijkt dat er geen verschillen zijn tussen de gemeenten. De volgorde van ervaren knelpunten van verenigingen is in de zeven Noord-Limburgse gemeenten afzonderlijk hetzelfde als in de regio.

Ruim de helft van de verenigingen heeft naar eigen zeggen in het geheel niet te maken met ongewenst gedrag door kader en/of leden. Net wat minder dan de helft zegt hier nauwelijks mee van doen te hebben (tabel 1.8). Bij één procent van de verenigingen is het probleem (behoorlijk) groot. Dit komt overeen met het landelijk beeld van verenigingen. Met name kleine en middelgrote verenigingen, duo- en solosporten en binnensportverenigingen geven aan dat ongewenst gedrag totaal geen probleem is.

Tabel 1.8 De mate waarin ongewenst gedrag van leden en/of kader voor de vereniging een actueel probleem is (% verenigingen)

	Noord-Limburg n=194	Grootte				Soort sport		Aard van de sport	
		Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
Totaal niet	53	62	57	33	28	60	67	64	46
Nauwelijks	46	35	43	67	72	40	30	35	53
(Behoorlijk) groot	1	2	0	0	0	0	3	1	1

Ondanks de problemen en knelpunten die bestuurders van verenigingen ervaren, zijn ze niet echt somber over de toekomst van hun verenigingen (tabel 1.9). De helft van alle Noord-Limburgse verenigingen ziet de toekomst (zeer) zonnig tegemoet (48%). Enkele verenigingen zijn (zeer) somber over de toekomst.

Tabel 1.9 Toekomstbeeld vereniging (% verenigingen)

	Noord-Limburg	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
	n=194	Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
(Zeer) zonnig	48	44	52	50	48	37	55	44	49
Neutraal	47	51	43	48	43	58	42	49	47
(Zeer) somber	5	6	5	2	8	5	3	7	4

1.3 Advies en ondersteuning

Bijna alle Noord-Limburgse verenigingen (94%) maken gebruik van advies en ondersteuning van een of meer organisaties.

Het meest wordt er gebruikgemaakt van de sportbond (87%, tabel 1.10). Ruim een derde van de verenigingen heeft advies of een andere vorm van ondersteuning ontvangen van een sportkoepel (NOC*NSF, NCSU, NCS, NKS) en/of van het Huis voor de Sport Limburg. Het is niet verwonderlijk dat juist deze partijen vaak worden genoemd. 94 procent van de verenigingen is namelijk aangesloten bij een landelijke sportbond en/of sportkoepel.

Weinig Noord-Limburgse verenigingen deden een beroep op sportmedische adviescentra (7%), adviesbureaus (6%), NISB (5%) of Olympisch Netwerk (3%).

Als het gaat om de kwaliteit van de dienstverlening door de externe partijen kan in grote lijnen worden gesteld dat verenigingen vooral een neutraal oordeel hebben. Zij zijn het meest tevreden over privépersonen (60%) en sportbonden (58%). Relatief veel verenigingen hebben negatieve ervaringen met de sportbonden.

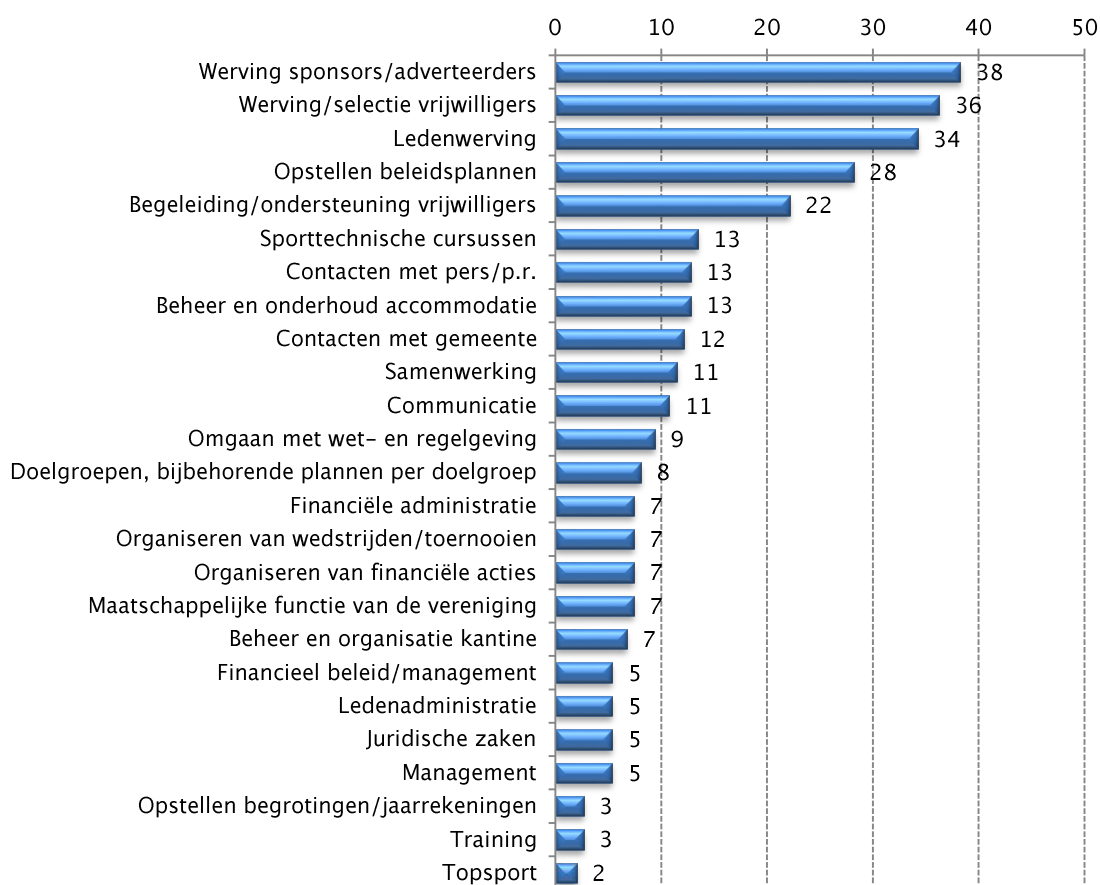
Tabel 1.10 Dienstverlenende partijen Noord-Limburgse sportverenigingen (in %)

	Gebruik (n = 114)	Beoordeling dienstverlening door verenigingen die er gebruik van hebben gemaakt		
		Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Sportbonden	87	58	30	12
Sportkoepels	39	36	62	3
Huis voor de Sport Limburg	38	32	66	1
Privépersonen	21	60	35	5
Sportmedische adviescentra	7	36	64	0
Adviesbureaus	6	27	73	0
NISB	5	22	78	0
Olympisch Netwerk	3	17	83	0
Overige instanties	18	46	43	11

Leeswijzer: Tabel is *horizontaal* gepercenteerd. 87 procent van de verenigingen in Noord-Limburg heeft gebruikgemaakt van de dienstverlening van een sportbond. Van deze partijen is 58 procent tevreden, 30 procent neutraal en 12 procent ontevreden over de dienstverlening.

Drie kwart van de Noord-Limburgse verenigingen (77%) zegt professionele ondersteuning goed te kunnen gebruiken. De taakgebieden waarop de verenigingen professionele ondersteuning kunnen gebruiken, staan in figuur 1.11. Van de verenigingen die ondersteuning behoeven, zegt ruim een derde die goed te kunnen gebruiken bij het werven van sponsors/adverteerders, bij werving en selectie van vrijwilligers en bij ledenwerving. Aan ondersteuning op het vlak van het opstellen van begrotingen/jaarrekeningen, training en topsport is de minste behoefte.

Figuur 1.11 Taakgebieden waarop de verenigingen aangeven professionele ondersteuning goed te kunnen gebruiken (% verenigingen dat ondersteuning behoeft, n=149)

Teamsportverenigingen hebben in vergelijking met andere verenigingen vaker behoefte aan ondersteuning bij het opstellen van beleidsplannen en de begeleiding/ondersteuning van vrijwilligers (tabel 1.12). Kleine verenigingen hebben vaker behoefte aan ondersteuning bij ledenwerving terwijl de (middel)grote verenigingen juist bij de werving/selectie van vrijwilligers ondersteuning wensen. Ondersteuning bij ledenwerving speelt ook vaker bij semi-individuele sporten dan bij de andere sporten.

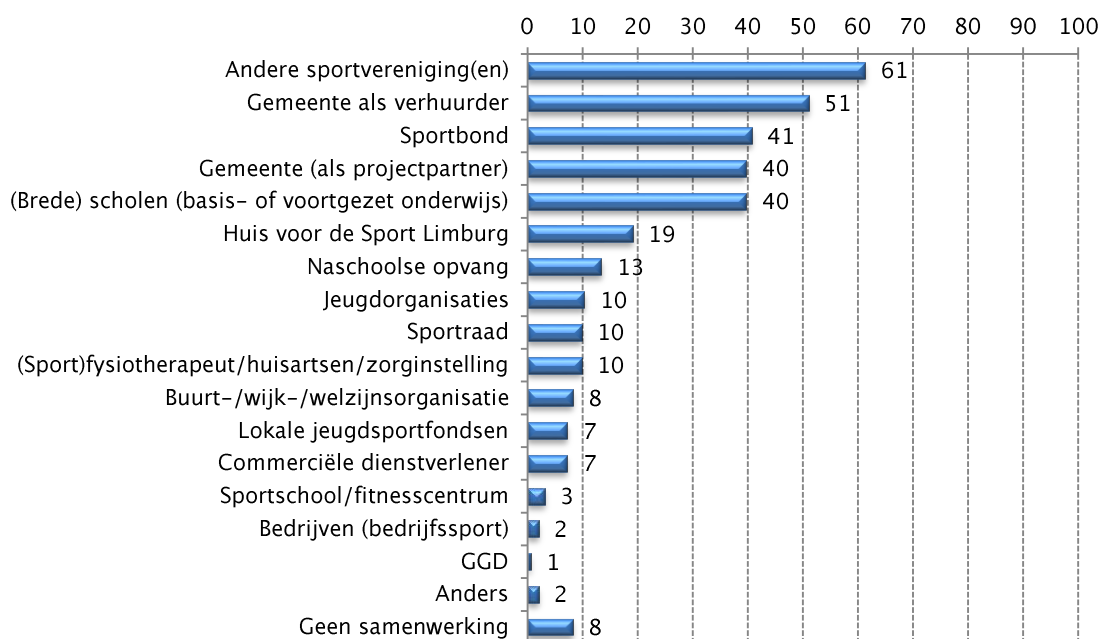
Tabel 1.12 Top 5 Taakgebieden waarop de verenigingen aangeven professionele ondersteuning goed te kunnen gebruiken (% verenigingen dat ondersteuning behoeft)

	Noord-Limburg n=149	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
		Klein n=60	Middel n=43	Groot n=42	Team n=50	Semi-Indi- duel n=50	Indi- duel n=46	Binnen- sport n=52	Buiten- sport n=94
Werving sponsors/adverteerders	38	42	44	31	30	40	43	42	35
Werving/selectie vrijwilligers	36	23	42	50	46	32	28	38	35
Ledenwerving	34	48	33	19	26	48	30	40	31
Opstellen beleidsplannen	28	20	35	36	46	16	22	25	30
Begeleiding/ondersteuning vrijwilligers	22	15	28	26	32	14	20	15	26

1.4 Samenwerking

Bijna alle Noord-Limburgse verenigingen (92%) hebben afgelopen jaar samengewerkt met een of meer andere organisaties. De meest genoemde samenwerkingspartners zijn andere sportverenigingen (61%; figuur 1.13) en de gemeente (als verhuurder, 51%). Veertig procent van de samenwerkende verenigingen werkt samen met een sportbond, de gemeente (als projectpartner) of een (brede) school (bo of vo). Er zijn weinig verenigingen die samenwerken met een sportschool/fitnesscentrum, bedrijven (bedrijfssport) of de GGD.

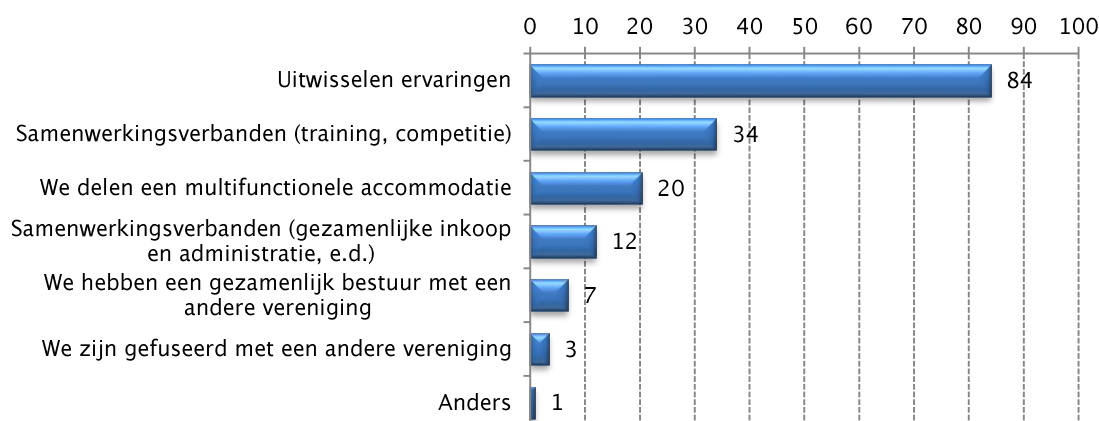
Figuur 1.13 Samenwerkingspartners (% verenigingen)

Uit figuur 1.13 blijkt dat drie op de vijf verenigingen samenwerken met andere verenigingen. Dit is vooral met verenigingen van de eigen sport (62%), in een aantal gevallen met verenigingen van andere sporten (18%) en bij 19 procent met beide.

Deze samenwerking bestaat met name uit het uitwisselen van ervaringen (84%, figuur 1.14). Ongeveer een derde van de verenigingen die samenwerken met andere verenigingen doet dat op het gebied van trainingen geven en competities. Een op de vijf deelt een multifunctionele accommodatie met een andere vereniging. Er zijn geen verschillen in samenwerkingsvormen tussen verschillende typen verenigingen.

Figuur 1.14 Samenwerkingsvormen met andere verenigingen (% verenigingen dat samenwerkt met andere verenigingen, n=119)

Voor twee vijfde van de sportverenigingen uit Noord-Limburg is de school een samenwerkingspartner. In 94 procent van de gevallen gaat het hierbij om een samenwerking met een basisschool, 35 procent van hen werkt samen met scholen uit het voortgezet onderwijs (tabel 1.15). Daarmee scoort de regio in het eerste geval boven het landelijk gemiddelde en in het tweede geval onder het landelijk gemiddelde.

Tabel 1.15 Samenwerkingsvormen met scholen (% verenigingen dat samenwerkt met scholen, n=77)

	%
Samenwerking met soorten scholen	
Basisscholen	94
Scholen in het voortgezet onderwijs (vmbo, havo, vwo, etc.)	35
Scholen voor Speciaal Onderwijs	4
Scholen voor beroepsvoorbereidende educatie (ROC's, mbo-instellingen)	6
LOOT-scholen	1
Redenen samenwerking met scholen (maximaal twee genoemd)	
Levert nieuwe leden op	77
Is in het algemeen goede PR voor de vereniging	44
Zien we als de maatschappelijke taak van de vereniging	42
Levert inkomsten op die de vereniging goed kan gebruiken	13
Is onderdeel van subsidieafspraken met gemeente	5

Voor drie kwart van de Noord-Limburgse verenigingen is de belangrijkste reden om samen te werken met scholen dat het volgens deze verenigingen nieuwe leden oplevert (tabel 1.15). Verder denkt 44 procent dat het in het algemeen goede PR is voor de vereniging. Bijna evenveel verenigingen zien het als hun maatschappelijke taak.

2. Leden en activiteiten

2.1 Samenstelling ledenbestand

Om inzicht te krijgen in de omvang van verenigingen en om kleine met grote verenigingen te kunnen vergelijken, zijn verenigingen in drie groepen verdeeld: in kleine, middelgrote en grote verenigingen (tabel 2.1).

Tabel 2.1 Omvang verenigingen (% verenigingen)

	Noord-Limburg n=189	Soort sport			Aard van de sport	
		Team n=57	Semi-individueel n=61	Individueel n=66	Binnensport n=71	Buitensport n=114
Klein (≤ 100 leden)	45	18	56	61	49	42
Middel (101-250 leden)	30	26	33	29	38	25
Groot (> 250 leden)	25	56	11	11	13	33
Totaal	100	100	100	100	100	100

Ruim de helft van de teamsportverenigingen zijn grote verenigingen (56%). Onder de semi-individuele en individuele sporten is het aantal grote verenigingen over het algemeen beduidend minder. Onder de buitensportverenigingen zijn meer grote verenigingen dan onder de binnensportverenigingen.

Het gemiddelde ledental van de onderzochte verenigingen in Noord-Limburg bedraagt 189 (tabel 2.2). Dit is het totaal van de sportende leden, de niet-sportende leden en de donateurs. Het gemiddeld aantal donateurs in een vereniging bedraagt 7 en het gemiddeld aantal niet-sportende leden 27.

Tabel 2.2 Samenstelling ledenbestand (gemiddeld aantal per vereniging)

	Noord-Limburg n=189	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
		Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=57	Semi-individueel n=61	Individueel n=66	Binnen-sport n=71	Buiten-sport n=114
Sportende leden	155	49	148	351	228	124	114	117	178
Niet-sportende leden	27	7	18	71	61	7	14	12	35
Donateurs	7	2	6	17	15	3	4	3	10
Totaal leden	189	58	172	439	303	134	132	132	222

	Noord-Limburg n=177	Klein n=81	Middel n=51	Groot n=44	Team n=53	Semi-individueel n=55	Individueel n=64	Binnen-sport n=65	Buiten-sport n=108
leden 0 t/m 12 jaar	37	7	38	91	69	19	23	38	36
leden 13 t/m 18 jaar	28	7	23	74	58	15	13	22	31
leden 19 t/m 45 jaar	56	16	49	137	98	36	35	27	71
leden 46 t/m 64 jaar	43	16	43	96	51	37	42	25	55
leden ≥ 65 jaar	17	10	17	30	17	17	17	9	22
Totaal leden	182	56	171	429	293	125	130	122	216

De verhouding tussen jeugdleden en volwassen leden ligt bij de gemiddelde Noord-Limburgse vereniging op 36 procent om 64 procent. Dat is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Het aandeel 65+'ers binnen een vereniging bedraagt gemiddeld negen procent. Landelijk ligt dat percentage op vijftien procent.

Zestig procent van de verenigingen heeft allochtone leden (tabel 2.3). Bij grote en middelgrote verenigingen is er vaker minimaal één allochtoon lid, dan bij kleine verenigingen. Hetzelfde geldt voor leden met een beperking. Opvallend is dat het bij de aanwezigheid van topsporters niet uitmaakt wat de omvang van de vereniging is.

Verder komt naar voren dat er bij verenigingen voor teamsporten en voor semi-individuele sporten vaker allochtonen lid zijn dan bij individuele sporten. Ook zijn er bij binnensport meer verenigingen met allochtonen dan bij buitensport.

Verenigingen hebben gemiddeld drie procent allochtone leden. Van alle verenigingen heeft acht procent meer dan tien procent allochtone leden.

Tabel 2.3 Doelgroepen in verenigingen, (% verenigingen met)

	Noord-Limburg n=189	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
		Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
Allochtone leden ¹	60	42	63	88	82	63	37	71	54
Leden met een beperking ²	52	48	52	58	53	58	45	60	47
Topsporters ³	33	33	34	33	25	31	39	31	34

De helft van de Noord-Limburgse verenigingen (52%) heeft een of meer leden met een handicap en/of chronische aandoening (tabel 2.3). Landelijk ligt het percentage verenigingen met leden met een handicap net iets lager, 46 procent. Gemiddeld hebben de verenigingen drie gehandicapte leden en twee leden met een chronische aandoening.

Een derde van de verenigingen heeft topsporters in haar geledingen (tabel 2.3). Het gemiddeld aantal topsporters in een vereniging is twee.

Binnen de groep sporters zijn verschillende typen te onderscheiden. De verenigingen geven aan dat gemiddeld 54 procent van de sportende leden gezelligheidssporter is (tabel 2.4). Iets meer dan een kwart van de leden wordt beschouwd als prestatiesporter. Zij sporten voor prestatie en competitie. Gezondheidssporters (sporten voor de gezondheid, fitheid, ontspanning en om af te vallen) vormen acht procent van het totaal, buitenspelers (sporten om lekker buiten te zijn en voor de natuurbeleving) vier procent, gelegenheidssporters (sporten om af en toe de zinnen te

¹ Allochtonen zijn mensen van wie ten minste één van beide ouders in het buitenland is geboren.

² Onder gehandicapten worden verstaan mensen met een lichamelijke handicap (al dan niet rolstoelgebonden), een verstandelijke handicap of een zintuiglijke handicap (blind, slechtziend, doof en/of slechthorend). Bij chronische aandoeningen wordt o.a. gedacht aan diabetes, epilepsie, astma, (ex-)hartpatiënten.

Verenigingen voor aangepast sporten zijn buiten beschouwing gelaten.

³ Topsporters zijn sporters die minstens tot de besten in hun regio behoren en deelnemen aan wedstrijden/toernooien op nationaal niveau en/of gekozen zijn in een regionale/nationale selectie van de Bond of in een TSV-selectie (TopSportVereniging).

verzetten, incidenteel) ook vier procent en uitdagingenzoekers drie procent. Het aandeel van netwerkspporters is verwaarloosbaar.

Tabel 2.4 Typen sporters (gemiddeld percentage in een vereniging)

	Noord-Limburg	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
	n=188	Klein n=84	Middel n=55	Groot n=47	Team n=56	Semi-individueel n=60	Individueel n=67	Binnen-sport n=70	Buiten-sport n=114
Gezelligheidssporter	54	52	56	55	58	58	46	55	53
Prestatiesporter	27	26	25	31	30	21	30	27	28
Gezondheids-sporter	8	8	10	7	7	10	8	11	7
Buitenspeler	4	5	3	3	1	1	9	0	6
Gelegenheids-sporter	4	5	4	3	2	6	3	4	4
Uitdagingenzoeker	3	4	2	1	1	3	3	4	2
Netwerkspporter	0	0	1	0	1	0	1	0	1

2.2 Ledenverloop

Bij een kwart van de verenigingen is het ledental in de afgelopen drie jaar toegenomen, bij 36 procent is het gelijk gebleven en bij 38 procent is het ledental afgenomen (tabel 2.5). In vergelijking met landelijke cijfers zijn er in Noord-Limburg meer verenigingen met een dalend ledental in de afgelopen drie jaar. Landelijk rapporteert 27 procent van de verenigingen een dalend ledental en 45 procent een gelijkblijvend ledental.

Alle verenigingen waarvan het ledental is afgenomen benoemen dit als knelpunt voor de vereniging. Maar ook de helft van de verenigingen waarvan het ledental is toegenomen maakt zich zorgen over de ontwikkeling van het ledental.

Voor de mutaties worden verschillende verklaringen gegeven. Zo hebben maatschappelijke trends zoals ontgroening en vergrijzing invloed op de ledentalontwikkeling. Bij een groei wordt vaak genoemd dat promotionele acties vruchten hebben afgeworpen, waarbij de aanjagende rol van het bestuur ook van belang is.

Tabel 2.5 Ontwikkeling ledental 2010–2013 (% verenigingen)

	Noord-Limburg	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
	n=194	Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
Toegenomen	26	29	23	27	25	23	31	28	25
Gelijk gebleven	36	32	32	48	40	29	36	33	37
Afgenomen	38	39	45	25	35	48	33	39	37

In Venray en Gennep rapporteren verenigingen vaker een afgenomen ledental in vergelijking met andere gemeenten (tabel 2.6).

Tabel 2.6 Ontwikkeling ledental 2010–2013 per gemeente (% verenigingen)

	Noord- Limburg n=194	Beesel n=15	Bergen n=7	Gennep n=11	Horst aan de Maas n=33	Peel en Maas n=41	Venlo n=63	Venray n=24
Toegenomen	26	40	14	45	24	20	30	17
Gelijk gebleven	36	40	57		45	49	29	25
Afgenomen	38	20	29	55	30	32	41	58

Momenteel zijn er maar weinig Noord-Limburgse verenigingen met een wachtlijst (3%) en/of een ledenstop (2%; tabel 2.7). Drie van de vijf verenigingen heeft een groeiambitie voor 2016. Landelijk ligt dit percentage hoger, 90%.

Tabel 2.7 Groeimogelijkheden verenigingen, (% verenigingen met)

	Noord- Limburg n=194	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
		Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Semi- individueel n=62	Individueel n=67	Binnen- sport n=72	Buiten- sport n=118
Wachtlijst	3	0	7	2	3	2	3	4	2
Ledenstop	2	1	4	0	2	3	0	3	1
Groeiambitie	59	62	68	48	50	63	64	58	59

De Noord-Limburgse verenigingen met een groeiambitie voor 2016 willen een groei realiseren van gemiddeld 38 leden. De gemiddelde groei varieert van 14 leden voor een kleine vereniging, 36 leden voor een middelgrote club tot gemiddeld 92 leden voor een grote vereniging. De gemiddelde groei die deze verenigingen nastreven is 22 procent in vier jaar. De belangrijkste leeftijdsgroepen waar de groei vandaan moet komen zijn voor de verenigingen: de jeugd (4 t/m 17 jarigen) en volwassenen (18 t/m 34 jarigen) (tabel 2.8). Verenigingen zetten weinig in op de groei in de oudere leeftijdscategorieën.

Tabel 2.8 Leeftijdscategorieën groeiambitie (% verenigingen met groeiambitie, maximaal drie antwoorden)

	n=115
0 t/m 3 jaar	3
4 t/m 11 jaar	63
12 t/m 17 jaar	57
18 t/m 24 jaar	32
25 t/m 34 jaar	34
35 t/m 44 jaar	27
45 t/m 54 jaar	22
55 t/m 64 jaar	14
65 jaar en ouder	6

2.3 Activiteiten

Naast het reguliere sportaanbod organiseren de meeste verenigingen nevenactiviteiten voor zowel leden als niet-leden. Te denken valt aan kampen, open dagen, schooltoernooien en instuiven voor niet-leden.

88 procent van de Noord-Limburgse verenigingen organiseert nevenactiviteiten voor de eigen leden (tabel 2.9). Hierbij valt te denken aan kampen, thema-avonden, nieuwjaarsreceptie en toernooien voor leden. 83% organiseert activiteiten die open staan voor niet-leden, bijvoorbeeld ledenwervingsacties, bedrijfswedstrijden, open dagen, schooltoernooien, instuiven, en wandeltochten. Grote verenigingen zijn nog actiever met (sport)activiteiten voor niet-leden dan middelgrote en kleine verenigingen.

Er zijn ook verenigingen die naast het reguliere sportaanbod diensten zoals kinderopvang, naschoolse opvang en huiswerkbegeleiding aanbieden. Zeven procent van de verenigingen biedt momenteel dergelijke diensten aan en 13 procent stelt hiervoor faciliteiten ter beschikking. 81 procent richt zich niet op een dergelijk aanbod.

Tabel 2.9 Aanvullend aanbod verenigingen (% verenigingen)

	Noord-Limburg	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
	n=194	Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
Nevenactiviteiten leden	88	81	88	100	95	90	79	90	87
(sport)activiteiten niet-leden	83	79	80	94	87	89	75	75	87
Ander diensten-aanbod/ faciliteiten									
Dienstenaanbod	7	7	13	0	3	15	3	13	3
Faciliteiten ter beschikking	13	11	7	23	18	10	12	7	17
Geen diensten-aanbod	81	84	82	77	78	79	85	83	80
Verbreiding sportaanbod									
Wordt uitgevoerd	16	20	11	13	10	18	21	18	15
Plannen aanwezig	13	4	16	29	18	11	10	13	14
Nog geen plannen	31	26	41	33	33	31	33	29	33
Geen verbreiding sportaanbod	39	51	32	25	38	40	36	40	38

De sportvereniging biedt van oudsher trainingen, wedstrijden en sociale contacten. Door maatschappelijke veranderingen (bijvoorbeeld vergrijzing, toenemende aandacht voor gezondheid of andere ontwikkelingen) ontstaan nieuwe wensen. Een vereniging kan hierop inspelen door nieuwe activiteiten aan te bieden die gericht zijn op speciale doelgroepen of op specifieke wensen. Zestien procent van de verenigingen is daadwerkelijk bezig met verbreiding van het sportaanbod en bij dertien procent zijn daartoe plannen ontwikkeld. Een derde heeft nog

plannen op dit vlak en 39 procent zegt niet open te staan voor nieuwe doelgroepen en verbreding van het sportaanbod. Vooral kleine verenigingen staan daar niet voor open. De meest genoemde activiteiten en doelgroepen zijn nieuw aanbod voor jongeren, nieuw aanbod voor ouderen, naschoolse opvang, en sporten voor mensen met een beperking (G-sport).

Aan de verenigingen is gevraagd op welke maatschappelijke thema's zij actief zijn of waar zij van plan zijn om activiteiten op te ontwikkelen. Ruim de helft van deze verenigingen is reeds actief op het thema 'normen en waarden' (tabel 2.9). Ongeveer een derde voert reeds concrete activiteiten uit op de thema's 'veiligheid' en 'onderwijs'. De verenigingen hebben beduidend minder interesse voor 'arbeidsintegratie'.

Tabel 2.10 Thema's waarop verenigingen al dan niet concrete acties uitvoeren of dat op termijn denken te gaan doen (% verenigingen, n=194)

	Voeren concrete activiteiten uit	Aandachts- punt voor de korte termijn	Aandachts- punt voor de lange termijn	N.v.t.
Normen en waarden: aandacht voor sportiviteit en respect voor elkaar en tegenstanders	59	8	6	27
Veiligheid: plan van aanpak voor fysieke en sociale veiligheid voor de vereniging/accommodatie	36	11	11	41
Onderwijs: samenwerking met het onderwijs, bijvoorbeeld in naschoolse activiteiten	30	13	21	36
Gezondheid: bewust inzetten van het thema gezondheid in ledenwerving en ledenbehoud	23	16	18	43
Duurzaamheid: aandacht voor energiezuinigheid en milieuvriendelijkheid van de vereniging/accommodatie	20	12	11	57
Kwetsbare doelgroepen: ruimte voor (nieuwe) activiteiten voor speciale doelgroepen zoals gehandicapten	19	6	22	54
Arbeidsintegratie: inzet van werklozen bij het invullen van verenigingstaken	8	4	12	75

Het zijn met name de grote verenigingen die actief zijn met of aandacht hebben voor de genoemde thema's in vergelijking met de kleine verenigingen (tabel 2.11). Onderwijs en kwetsbare doelgroepen zijn thema's waar ook middelgrote verenigingen zich vaker mee bezighouden in vergelijking met de kleine verenigingen. Duurzaamheid is een thema dat voornamelijk speelt bij verenigingen voor buitensport. Dit zijn ook vaak teamsport en grote verenigingen.

Teamsporten houden zich vaker dan de andere sporten bezig met de thema's normen en waarden, onderwijs, gezondheid en arbeidsintegratie.

Tabel 2.11 Maatschappelijke thema's bij verenigingen (% verenigingen dat acties uitvoert of er aandacht voor heeft)

	Noord-Limburg	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
		Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnen-sport	Buiten-sport
Normen en waarden	73	68	66	90	90	69	61	74	72
Veiligheid	59	53	52	81	72	44	61	50	64
Onderwijs	64	48	77	79	78	74	45	71	61
Gezondheid	57	44	62	71	67	56	48	61	53
Duurzaamheid	43	32	37	69	58	35	39	18	59
Kwetsbare doelgroepen	46	36	50	54	52	48	39	44	47
Arbeidsintegratie	25	14	25	40	42	15	19	19	29

3. Kader

3.1 Vrijwilligers

De sportverenigingen in Noord-Limburg beschikken gemiddeld over 40 medewerkers. Dit zijn gemiddeld 39 vrijwilligers en één betaalde medewerker per vereniging (tabel 3.1). Het komt niet als een verrassing dat grote verenigingen, teamsportverenigingen en verenigingen voor buitensport over meer vrijwilligers beschikken dan de andere verenigingen.

Tabel 3.1 Vrijwilligers en betaalde medewerkers in de vereniging (gemiddeld aantal)

	Noord-Limburg n=194	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
		Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
Vrijwilligers	39	16	31	90	66	24	27	21	48
Betaalde medewerkers	1	0	1	2	2	1	0	1	1
Totaal	40	16	32	92	67	25	27	22	49

Een kwart van de verenigingen beschikt over voldoende vrijwilligers (tabel 3.2) en is ook niet op zoek naar vrijwilligers. De helft heeft voldoende vrijwilligers, maar heeft wel openstaande vacatures voor bepaalde vrijwilligersfuncties. Een vijfde heeft onvoldoende vrijwilligers ter beschikking. Landelijk geeft tachtig procent van de verenigingen aan over voldoende vrijwilligers te beschikken en nog op zoek te zijn naar vrijwilligers.

Tabel 3.2 Vrijwilligerstekort (% verenigingen)

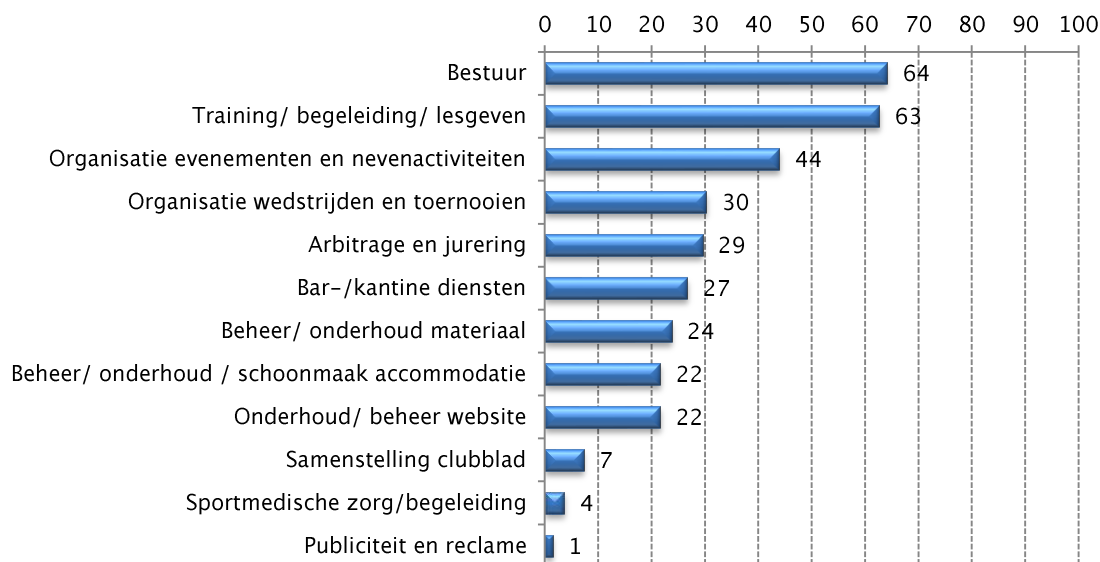
	Noord-Limburg n=194	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
		Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
Voldoende vrijwilligers	28	47	18	6	8	32	42	29	28
Voldoende vrijwilligers, maar ook nog op zoek naar vrijwilligers	52	39	48	79	78	40	40	47	54
Onvoldoende vrijwilligers	20	14	34	15	13	27	18	24	18

Met name (middel)grote en teamsportverenigingen hebben vaker te kampen met een vrijwilligerstekort in vergelijking met de andere verenigingen. De grote verenigingen en teamsportverenigingen kampen niet met een acuut tekort aan vrijwilligers, maar zoeken wel nog steeds nieuwe vrijwilligers. De kleine verenigingen hebben vaker dan de andere verenigingen de beschikking over voldoende vrijwilligers en zijn minder vaak op zoek naar vrijwilligers.

72 procent van de Noord-Limburgse verenigingen zoekt vrijwilligers voor bepaalde functies, taken en werkzaamheden. Van die verenigingen zoekt bijna twee derde naar geschikte

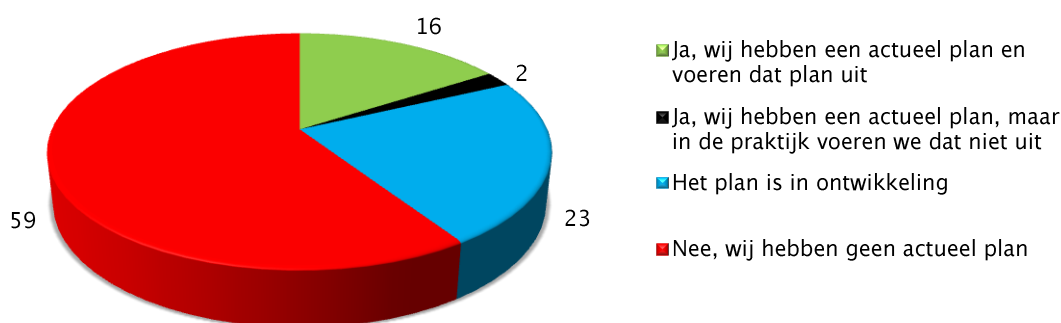
kandidaten voor bestuursfuncties en ongeveer evenveel verenigingen zoekt naar sporttechnisch kader (training, begeleiding en lesgeven; figuur 3.3).

Figuur 3.3 Functies, werkzaamheden waar vrijwilligers voor worden gezocht (% verenigingen dat vrijwilligers zoekt, n=139)

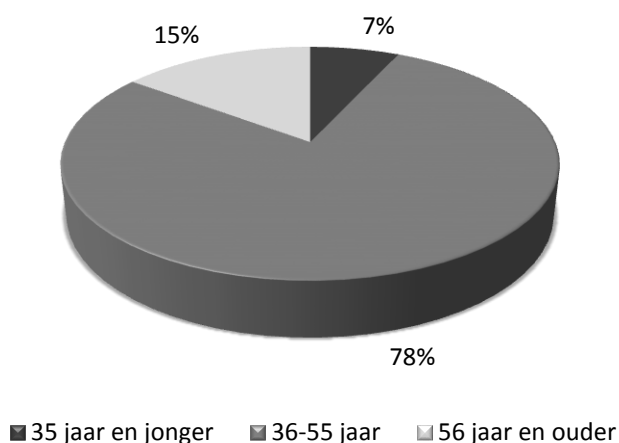
Zestien procent van de verenigingen heeft een actueel plan dat aandacht besteedt aan de omgang met vrijwilligers, bijvoorbeeld als het gaat om behoud en werving (figuur 3.4). Een klein aantal verenigingen (2%) heeft wel een dergelijk plan, maar doet daar in de praktijk niets mee. Een kwart van de vereniging heeft nog geen plan, maar is daar wel mee bezig. Drie van de vijf verenigingen hebben geen actueel plan voor het omgaan met vrijwilligers en heeft dat ook niet in ontwikkeling. De verenigingen die een plan hebben of in ontwikkeling hebben, zijn vooral verenigingen die ook op zoek zijn naar vrijwilligers.

Figuur 3.4 Aanwezigheid van een actueel plan t.a.v. het omgaan met vrijwilligers (% verenigingen; n=194)

Ten slotte besteden we in deze paragraaf kort aandacht aan de leeftijd van de bestuursleden. De gemiddelde leeftijd in een verenigingsbestuur is 47 jaar. De leeftijd van de bestuurders varieert van 18 jaar tot en met 81 jaar. 78 procent van de verenigingen heeft een bestuur van middelbare leeftijd (gemiddelde leeftijd bestuursleden van 36 tot en met 55 jaar). Bij negen procent van de verenigingsbesturen is sprake van een relatief jong bestuur met een gemiddelde leeftijd jonger dan 36 jaar (figuur 3.5).

Figuur 3.5 Gemiddelde leeftijd bestuur (n=188)

3.2 Combinatiefunctionaris

Twee derde van de verenigingen is niet betrokken bij activiteiten en/of planvorming van de combinatiefunctionaris (tabel 3.6). Bij vijf procent heeft de functionaris een vast aantal uren toegewezen gekregen bij de vereniging. Bij 22 procent is de combinatiefunctionaris niet direct werkzaam in de vereniging, maar is de vereniging wel betrokken bij diens activiteiten. Bij zes procent is er geen combinatiefunctionaris maar heeft de vereniging wel interesse voor een dergelijke persoon.

**Tabel 3.6 Betrokkenheid bij activiteiten c.q. planvorming voor een combinatiefunctionaris
(% verenigingen)**

	Noord- Limburg n=194	Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Soort sport Semi- indivi- dueel n=62	Indivi- dueel n=67	Aard van de sport	
								Binnen- sport n=72	Buiten- sport n=118
Vast aantal uren per week	5	1	4	10	10	3	1	1	7
Betrokken bij externe activiteiten	22	20	29	19	25	32	7	24	19
Niet betrokken	68	72	61	67	57	61	85	67	69
Geen functionaris, wel belangstelling	6	7	7	4	8	3	6	8	4

4. Accommodatie

Zowel de verenigingen als de gemeente kunnen optreden als eigenaar en beheerder van een sportaccommodatie. In veel gevallen is er sprake van een hybride vorm waarbij de gemeente eigenaar/verhuurder van de accommodatie is en het beheer ligt bij de vereniging. Daarnaast zijn er verenigingen die sporten in accommodaties van commerciële aanbieders.

Een derde van de sportverenigingen in Noord-Limburg maakt het meest gebruik van een sportaccommodatie waarbij het eigendom/beheer voor 100 procent in handen van de gemeente is (tabel 4.1). Daarnaast huurt een kwart van de verenigingen de sportaccommodatie van de gemeente waarbij het beheer in handen van de vereniging is. Bijna evenveel verenigingen hebben een eigen accommodatie. De overige verenigingen huren van een commerciële verhuurder of maken geen gebruik van een accommodatie.

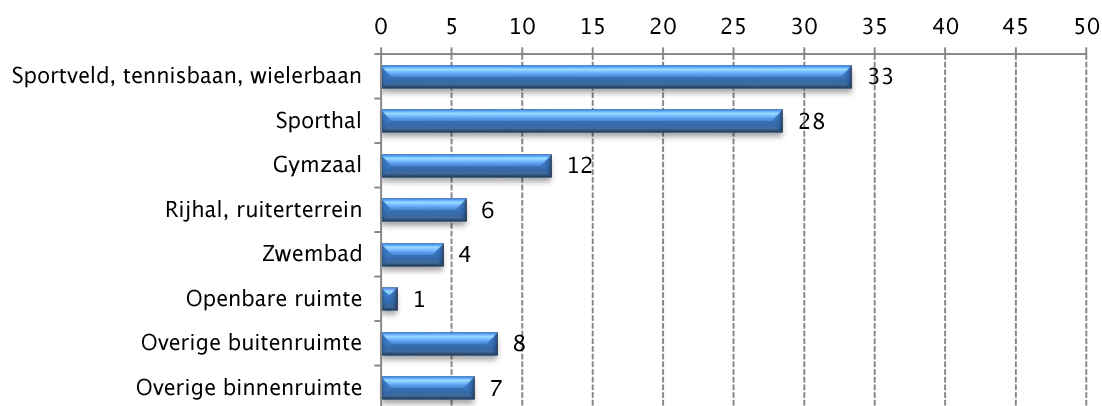
Tabel 4.1 Eigendom/beheer sportaccommodatie, relatie tussen vereniging en gemeente (% verenigingen)

	Noord-Limburg n=194	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
		Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
100% gemeente	34	31	39	33	45	40	16	64	15
Gemeente eigenaar/verhuurder; ver. beheer	25	19	20	40	32	16	25	11	32
100% vereniging	23	25	23	19	10	34	25	3	36
Commerciële verhuurder	14	18	14	8	13	10	19	22	9
Geen gebruik accommodatie	5	8	4	0	0	0	13	0	8

Twee derde van de binnensportverenigingen maakt het meest gebruik van een sportaccommodatie waarvan de gemeente eigenaar/verhuurder is. Verder maken verenigingen voor teamsporten (45%) en semi-individuele sporten (40%) meer dan verenigingen voor individuele sporten (16%) gebruik van een accommodatie die voor honderd procent van de gemeente is.

Aan de verenigingen is gevraagd van welk type accommodatie ze het meest gebruikmaken. Een derde van de verenigingen (met een accommodatie) sport het meest op sportvelden of -banen en een kwart in een sporthal (figuur 4.2).

Figuur 4.2 Accommodatiegebruik (% verenigingen die gebruikmaken van een accommodatie, n=183)

De verenigingen hebben de door hen meest gebruikte sportvoorziening beoordeeld aan de hand van een vijftal criteria. Gezien het geringe aantal verenigingen dat na uitsplitsing overblijft, is ervoor gekozen om de mate van tevredenheid over een bepaalde accommodatie uit te drukken in het aantal verenigingen en niet in percentages (tabel 4.3). Omdat er maar twee verenigingen waren die het meest gebruikmaken van de openbare ruimte, is die categorie niet opgenomen in de tabel.

Verenigingen zijn in het algemeen tevreden over de betaalbaarheid van de accommodaties, hoewel een kwart van de gebruikers de kosten voor de sporthal te hoog vindt (tabel 4.3). Ook over de beschikbaarheid en bereikbaarheid is men tevreden, behalve bij die van zwembaden. Over de sociale veiligheid is men over het geheel genomen tevreden. Verenigingen zijn het meest kritisch over de kwaliteit/staat van onderhoud van de door hen gebruikte accommodaties, met name die van sportvelden, tennisbanen, wielerveden en van gymzalen.

De vijf criteria hangen met elkaar samen. Sociale veiligheid vertoont een sterke samenhang met bereikbaarheid en met kwaliteit/staat van het onderhoud. Als men tevreden is over de bereikbaarheid van de accommodatie, wordt ook positiever gedacht over de sociale veiligheid. Verder is er tussen bereikbaarheid en beschikbaarheid een sterk verband.

Tabel 4.3 Tevredenheid gebruikers (aantallen verenigingen die het meest gebruikgemaakt hebben van de betreffende voorziening)

		(Zeer) ontevreden	Neutraal	(Zeer) tevreden	Totaal (n=185)
Betaalbaarheid	Sportveld, tennisbaan, wielersbaan	12	25	24	61
	Sporthal	14	17	21	52
	Gymzaal	2	8	12	22
	Zwembad	1	4	3	8
	Overige binnenruimte	0	2	10	12
	Overige buitenruimte	3	6	6	15
	Rijhal, ruitersrein	1	2	8	11
Beschikbaarheid	Sportveld, tennisbaan, wielersbaan	2	4	55	61
	Sporthal	9	10	33	52
	Gymzaal	4	4	14	22
	Zwembad	3	3	2	8
	Overige binnenruimte	0	2	10	12
	Overige buitenruimte	1	1	13	15
	Rijhal, ruitersrein	0	1	10	11
Bereikbaarheid	Sportveld, tennisbaan, wielersbaan	1	6	54	61
	Sporthal	4	5	43	52
	Gymzaal	1	0	21	22
	Zwembad	2	0	6	8
	Overige binnenruimte	0	1	11	12
	Overige buitenruimte	1	2	12	15
	Rijhal, ruitersrein	1	1	9	11
Sociale veiligheid	Sportveld, tennisbaan, wielersbaan	3	20	38	61
	Sporthal	1	10	41	52
	Gymzaal	1	3	18	22
	Zwembad	1	1	6	8
	Overige binnenruimte	0	1	11	12
	Overige buitenruimte	2	2	11	15
	Rijhal, ruitersrein	1	3	7	11
Kwaliteit, staat van onderhoud	Sportveld, tennisbaan, wielersbaan	21	7	33	61
	Sporthal	10	15	27	52
	Gymzaal	9	4	9	22
	Zwembad	1	2	5	8
	Overige binnenruimte	2	2	8	12
	Overige buitenruimte	1	3	11	15
	Rijhal, ruitersrein	1	3	7	11
Betaalbaarheid		34	65	86	185
Beschikbaarheid		20	25	140	185
Bereikbaarheid		11	15	159	185
Sociale veiligheid		10	41	134	185
Kwaliteit, staat van onderhoud		47	37	101	185

Bijna drie kwart van de verenigingen zegt dat zij met het (het aantal beschikbare uren in) de huidige accommodatie op de huidige locatie nog jaren vooruit kunnen. Echter, bij een op de zes verenigingen is dat juist niet het geval. Verder oordeelt bijna twee derde dat de accommodaties in goede staat verkeren, maar bij bijna een kwart van de verenigingen laat de staat van de accommodatie te wensen over. Ten slotte meent ruim de helft van de verenigingen dat zaken als financiering, huur, onderhoud, beheer, exploitatie en privatisering van de accommodatie en/of het clubhuis naar wens verlopen en helder zijn. Echter, bij een op de vijf verenigingen zijn die zaken niet helder.

De scores op de drie voorgelegde stellingen kennen een redelijk sterke samenhang met elkaar. Als men tevreden is over het aantal uren, is men ook vaker tevreden over de staat waarin de accommodatie verkeerd.

Tabel 4.4 Stand van zaken met betrekking tot accommodaties (% verenigingen; n=180)

	(Helemaal) oneens	Neutraal	(Helemaal) eens
Met (het aantal beschikbare uren in) de huidige accommodatie op de huidige locatie kunnen we nog jaren vooruit	17	12	71
De accommodatie (veld/zaal/zwembad/clubhuis/kleedkamers enz.) is in goede staat	22	14	64
Zaken als financiering, huur, onderhoud, beheer, exploitatie en privatisering van de accommodatie en/of het clubhuis verlopen naar wens en zijn helder	20	24	56

5. Financiën

Grote verenigingen in Noord-Limburg vragen aan hun leden tot en met 64 jaar meer contributie dan de kleine(re) verenigingen. Verder is de contributie bij teamsportverenigingen voor leden tot en met 64 jaar aanzienlijk hoger dan bij verenigingen voor semi-individuele en individuele sporten. Opmerkelijk is dat juist bij semi-individuele sporten de contributie voor leden van 65 jaar en ouder het hoogst is. De contributie van verenigingen voor binnensporten ligt hoger dan bij buitensporten.

Tabel 5.1a Gemiddelde jaarcontributie in euro's

	Noord-Limburg	Grootte		
	n=180	Klein n=79	Middel n=53	Groot n=46
Jeugdleden (11 jaar en jonger)	75	67	76	84
Jeugdleden (12 t/m 17 jaar)	92	77	88	109
Seniorleden (18 t/m 64 jaar)	114	92	111	147
Seniorleden (65 jaar en ouder)	87	78	88	92

Tabel 5.1b Gemiddelde jaarcontributie in euro's (vervolg)

	Soort sport			Aard van de sport	
	Team n=53	Semi-individueel n=60	Individueel n=62	Binnen-sport n=68	Buiten-sport n=108
Jeugdleden (11 jaar en jonger)	94	69	65	91	65
Jeugdleden (12 t/m 17 jaar)	121	83	77	105	85
Seniorleden (18 t/m 64 jaar)	157	114	82	122	111
Seniorleden (65 jaar en ouder)	90	107	69	105	77

In het afgelopen jaar heeft bijna de helft van de verenigingen (45%) de contributie verhoogd. Bij grote (58%) en middelgrote verenigingen (52%) gebeurde dat vaker dan bij kleine verenigingen (33%). Bij individuele sporten zijn er verhoudingsgewijs minder verenigingen die hun contributie hebben verhoogd.

Tabel 5.2 Doorgevoerde contributieverhoging in het afgelopen jaar (% verenigingen)

Noord-Limburg n=194	Grootte			Team n=60	Soort sport Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Aard van de sport	
	Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48				Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
45	33	52	58	55	53	28	44	45

In het algemeen is de financiële positie van de Noord-Limburgse verenigingen positief (tabel 5.3). Ongeveer twee derde (64%) geeft aan dat de vereniging gezond is en een derde beschrijft de financiële positie als redelijk. Vijf procent omschrijft de financiële situatie als minder gezond of zorgwekkend. Dit komt overeen met het landelijk beeld.

Tabel 5.3 Beschrijving financiële situatie van de club (% verenigingen)

	Noord-Limburg n=194	Grootte			Team n=60	Soort sport Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Aard van de sport	
		Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48				Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
Minder gezond	5	6	4	4	7	3	4	4	5
Redelijk gezond	31	27	32	38	33	37	25	35	29
Gezond	64	67	64	58	60	60	70	61	66

Van alle verenigingen in Noord-Limburg heeft de helft een sponsorplan (tabel 5.4). Hiermee wordt een structureel plan bedoeld dat gericht is op potentiële sponsors ter versterking van de financiële positie van de vereniging. In een sponsorplan komen zaken als sponsorpakketten, het imago van de sportvereniging en het uitvoeren en opstellen van sponsorcontracten aan de orde. Met name grote verenigingen (65%) en teamsportverenigingen (63%) hebben een dergelijk plan opgesteld. Zowel verenigingen met als zonder sponsorplan hebben behoefte aan professionele ondersteuning op het gebied van werven van sponsors en adverteerders. Verenigingen met een sponsorplan ervaren iets vaker een knelpunt op het gebied van financiën dan de verenigingen zonder plan.

Tabel 5.4 Aanwezigheid sponsorplan (% verenigingen)

	Noord-Limburg n=194	Grootte			Team n=60	Soort sport Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Aard van de sport	
		Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48				Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
	51	39	55	65	63	50	39	44	53

Verenigingen in Noord-Limburg zijn voor bijna zestig procent van hun inkomsten afhankelijk van contributie (tabel 5.5). De inkomstenposten die volgen zijn de kantineomzet (11%) en sponsoring en adverteerders (10%). Buitensportverenigingen zijn voor een groter gedeelte (16%) van hun inkomsten afhankelijk van hun kantineomzet dan de binnensportverenigingen (2%). Dit heeft alles te maken met de beperkte mate waarin deze binnensportverenigingen over een eigen kantine beschikken.

De kosten voor accommodatie en materiaal vormen voor de verenigingen de helft van de kosten (49%). In omvang vormt de aansluiting bij de bond (19%) de tweede kostenpost.

Tabel 5.5 verdeling inkomsten en uitgaven (gemiddeld %)

	Noord-Limburg n=154	Klein n=70	Middel n=43	Groot n=40	Aard van de sport Binnen-sport n=61	Buiten-sport n=91
Inkomsten						
Contributie	58	60	62	47	70	50
Kantineomzet	11	9	7	17	2	16
Sponsoring en adverteerders	10	10	7	15	8	11
Subsidie	7	5	9	7	8	5
Sportieve activiteiten/evenementen	8	10	7	8	5	11
Fundraising en nevenactiviteiten	4	5	4	3	6	4
Overige	2	0	4	4	1	3
Totaal	100	100	100	100	100	100
Uitgaven						
Kosten accommodatie en materiaal	49	50	51	46	54	47
Aansluiting en kosten bond	19	22	17	15	14	22
Salarissen en vergoedingen kader	13	10	16	15	18	9
PR- en promotionele kosten	4	4	4	4	4	4
Administratie- en bestuurskosten	6	6	6	6	5	6
Overig	10	9	7	13	5	13
Totaal	100	100	100	100	100	100

Meer dan de helft van de verenigingen (58%) heeft jaarlijks een positief financieel resultaat. Er zijn geen significante verschillen naar type vereniging.

Wederom 58 procent van de verenigingen slaagt erin de kosten voor onverwachte uitgaven (tegenvallers of leuke extraatjes) binnen haar begroting op te vangen zonder daarbij de reserves aan te spreken. Ook hier zijn er geen significante verschillen naar type vereniging.

Tabel 5.6 Het hebben van een positief financieel resultaat en de mogelijkheid om onverwachte uitgaven te dekken (% verenigingen)

	Noord-Limburg n=194	Klein n=85	Middel n=56	Groot n=48	Team n=60	Soort sport Semi-individueel n=62	Individueel n=67	Aard van de sport Binnen-sport n=72	Buiten-sport n=118
<i>De vereniging heeft jaarlijks een positief financieel resultaat</i>									
Oneens	14	13	13	19	18	13	12	19	11
Neutraal	28	25	32	31	32	26	25	22	31
Eens	58	62	55	50	50	61	63	58	58
<i>De vereniging heeft (zonder reserves aan te spreken) altijd ruimte binnen haar begroting voor onverwachte uitgaven (tegenvallers of leuke extraatjes)</i>									
Oneens	20	20	13	27	20	23	16	17	21
Neutraal	23	19	27	27	23	18	25	19	25
Eens	58	61	61	46	57	60	58	64	54

6. Vitaliteit sportverenigingen

Clubtotaal heeft gedefinieerd wat zij onder een vitale vereniging verstaat. Een vitale vereniging is een vereniging die in staat is zelfstandig haar maatschappelijke rol in te vullen.

Om in beeld te brengen hoe vitaal de verenigingen in Noord-Limburg zijn is in samenwerking met Clubtotaal in aansluiting op hun ambities een vitaliteitsindex ontwikkeld.

Deze index bestaat uit 7 criteria:

- Leden
- Kader
- Financiën
- Accommodatie
- Beleid
- Communicatie
- Maatschappelijke rol

Elk criterium bestaat uit een aantal items oftewel vragen uit de vragenlijst van de verenigingsmonitor waarop gescoord wordt. De totaalscore van alle criteria bepaalt de mate van vitaliteit van een vereniging.

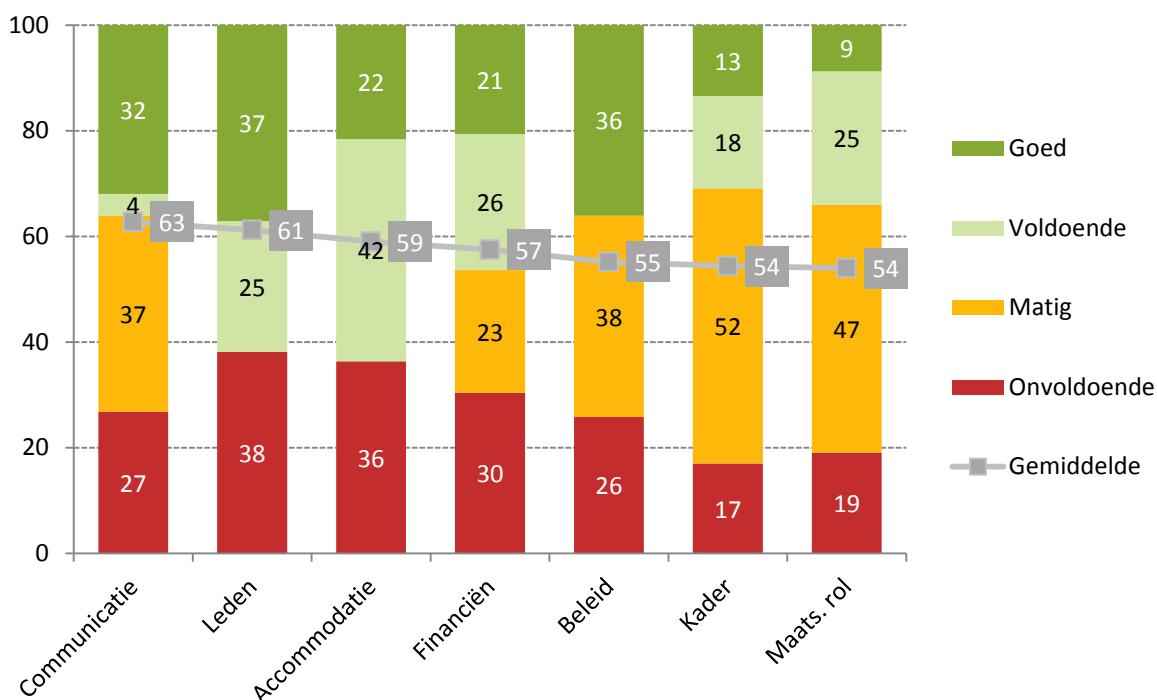
Er is een scoringsmodel ontwikkeld op basis waarvan de vitaliteit is berekend.

Score op vitaliteitsaspecten

Het vitaliteitscriterium communicatie heeft de hoogste gemiddelde score en het criterium maatschappelijke rol telt het laagste gemiddelde (figuur 6.1). Er zijn maximaal 100 punten binnen een criterium te scoren. Een onvoldoende wordt gescoord als een vereniging minder dan 40 procent van de punten heeft gehaald. Een score “matig” staat voor 41 t/m 60 procent van het totaal aantal punten, een score “voldoende” voor 61 t/m 80 procent en een score “goed” voor meer dan 80 procent.

De vitaliteitscriteria leden en accommodatie scoren de meeste onvoldoendes. Opvallend is dat bij het criterium leden ook de meeste verenigingen een “goed” scoren. Ook het criterium beleid kent relatief veel “goede” scores.

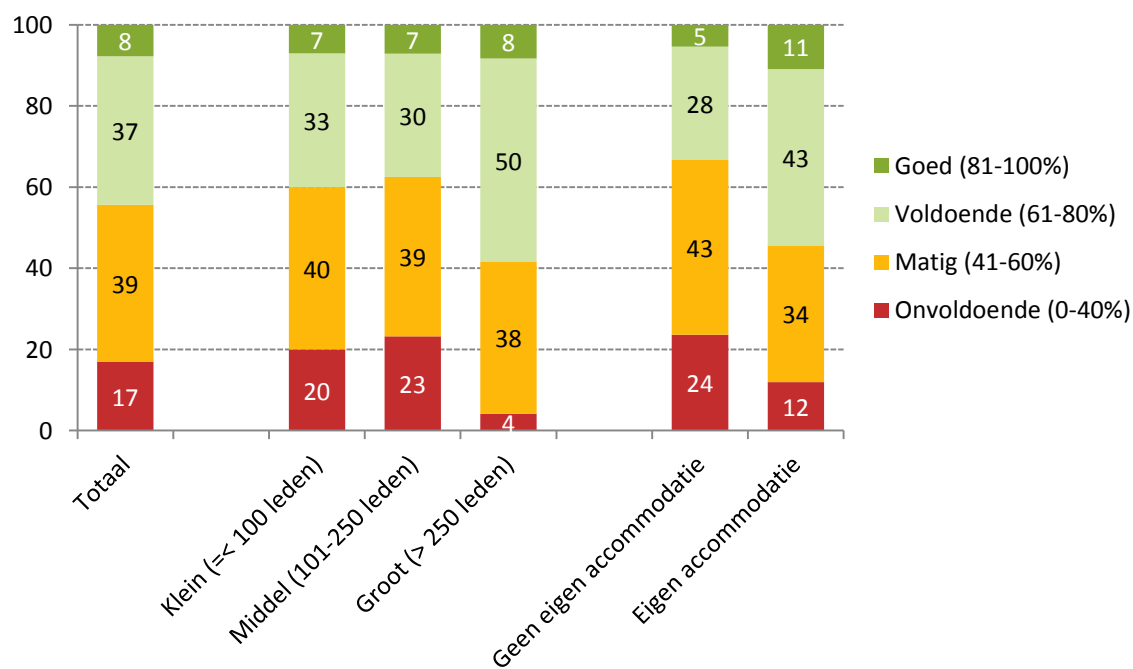
Figuur 6.1 Verdeling scores op vitaliteitsaspecten (percentage verenigingen, n=194)

Acht procent van de verenigingen in Noord-Limburg kan beschouwd worden als een vitale vereniging conform de opgestelde criteria (figuur 6.2). Ze scoren “goed” op de vitaliteitsindex. Een derde van de verenigingen is voldoende vitaal.

De grote verenigingen en de verenigingen met een eigen accommodatie scoren hoger (meer voldoende en goed) op de vitaliteitsindex dan kleinere verenigingen en verenigingen zonder eigen accommodatie.

Figuur 6.2 Vitaliteitsindex (percentage verenigingen, n=194)

In bijlage 3 is de index en de score op de onderliggende aspecten per gemeente weergegeven.

Bijlage 1 Achtergrondkenmerken

Tabel 1. Takken van sport in de verenigingen, aantal verenigingen

Sporttak	Aantal	Sporttak	Aantal
Aangepaste sporten	1	Multi- of omnisport	7
Atletiek	3	Onderwatersport	1
Badminton	9	Overige watersport	2
Basketbal	3	Paardensport	16
Beugelen	6	Rugby	1
Biljart	2	Schaatsen, ijsport	1
Bowlen	1	Schaken	2
Bridge	1	Schietsport	2
Dans	1	Skatesport, skeeleren	2
Darts	1	Taekwondo	4
Duiksport	1	Tafeltennis	10
Fietscrossen	1	Tennis	18
Fietsen, wielrennen	5	Training	1
Gymnastiek, turnen	4	Turnen	1
Handbal	6	Vecht- en verdedigingssport	3
(Hand)boogschieten	5	Vliegsport	1
Hengelsport	5	Voetbal	22
Hockey	2	Volleybal	15
Jeu de boules, petanque	2	Wandelsport	3
Judo	5	Zaalvoetbal	2
Korfbal	7	Zwemmen	5
Motorsport	1	Anders	3
Totaal 194			

Tabel 2. Binnen- / buitensport

	Aantal	Percentage
Binnensport	72	38
Buitensport	94	49
Beide	24	13
Totaal	190	100

Tabel 3. Soort sport

	Aantal	Percentage
Team	60	32
Semi-individueel	62	33
Individueel	67	35
Totaal	189	100

Tabel 4. Totaal aantal leden en donateurs

	Aantal	Percentage
Klein (= < 100 leden)	85	45
Middel (101-250 leden)	56	30
Groot (> 250 leden)	48	25
Totaal	189	100

Bijlage 2 Nieuwe doelgroepen en verbreding van het sportaanbod

Aan de verenigingen is de vraag gesteld: “Staat uw vereniging open voor nieuwe doelgroepen en verbreding van het sportaanbod?” Van de verenigingen die hier al mee bezig zijn, hier plannen voor hebben en die nog geen plannen hebben, is weergegeven welke activiteiten ze (willen) ondernemen en/of welke doelgroepen zij op het oog hebben.

Enkele nietszeggende antwoorden zijn geschrapt, zodat het aantal antwoorden niet altijd optelt tot het aantal personen dat de vraag heeft beantwoord.

Ja, wij voeren dit al uit (n=31)

- Aanbieden van wandelen, recreatief en conditioneel.
- Aanbod van senioren gym ook i.s.m. GGD. Aanbod van free running. Wens voor aanbod G-sport.
- Bedrijfsbezoeken en clinics aanverwante bedrijven/personen in de sport.
- Bij Bevo zijn ook trainingen voor talenten uit de regio.
- Boogschieten
- De KBO (Katholieke Bond Ouderen) tafeltennist met een groep van 20+ ouderen iedere dinsdag- en donderdagochtend. Leeftijd van de groep varieert tussen de 60 en 85.
- Dit zijn de ouderen van 70+ die nog graag volleybal spelen. Dit is niet gezellig in een grote sporthal maar wel in een kleine gymzaal wat dan ook gebeurt, met daarna een kopje koffie of iets anders.
- Door middel van een wielerschool willen wij kinderen van 12 t/m 17 jaar leren wielrennen. Dit is voor ons een nieuwe doelgroep.
- Evenementen/markten gericht op alle categorieën van de samenleving ten goede van hulpbehoevenden (grensoverschrijdend).
- G-korfbal
- Handbal Extra
- Het organiseren van bridgeopleidingen t.b.v. jongeren!
- Jeugd ruiterbegeleiding, bixirubrieken, ponyruiterdiploma
- Jeugd: weerbaarheidstrainingen. Jeugd en senioren: zelfverdedigingscursussen.
- KBO Sevenum hebben een eigen middag beugelen.
- Lesgeven aan scholen op lager en middelbaar niveau
- Mogelijkheid om deel te nemen aan de gymnastiek in het bad.
- Op één middag in de week stellen we onze accommodatie beschikbaar voor paardrijden voor mensen met een beperking.
- Open dag voor de hele buurt.
- Organisatie handboogschieten voor ouderenvereniging, alsmede voor gehandicapten. Deelname aan project Sportieve School.
- Praatgroepen kunnen communiceren en sporten in een besloten sfeer.
- Roeien voor studenten, sloeproepen voor scholieren en gezelschappen/bedrijven
- Rolstoelhockey en G-hockey, alternatief (sport-)aanbod voor oud hockeyers.
- Samen met de kinderopvang een paar maal per jaar een beugelmiddag organiseren. Daarnaast hebben we één ouderenmiddag in de week voor KBO-leden.
- Seniorenconvent voor (oud)leden die ouder zijn dan 55 jaar; vijf uitstapjes per jaar; vliegdag; jaarvergadering.
- Senioren taekwondo voor mensen v.a. 45 jaar
- Stagebegeleiding taekwondo, Fit for Defence en Krav magna.
- Vereniging heeft een drietal gymgroepen (leeftijd 50-75 jaar) lid gemaakt, zodat zij door kunnen gaan met hun activiteiten i.v.m. de toenemende huur.
- Wandelen voor 50-plussers + het opstarten van een avondvierdaagse.
- Wielclub, BMX en mountainbiken.

Ja, wij hebben plannen hiervoor (n=26)

- 1) Valpreventie training voor senioren 2) zelfverdediging/zelfbewustzijn training voor dames.
- 55-plussers/Dynamic tennis jeugd/Automatische deelname aan competitie.
- Aquagym, ouderen leren zwemmen die nooit hebben leren zwemmen of bang zijn.
- Er bestaan plannen om op een doordeweekse middag mensen de mogelijkheid te bieden kennis te maken met de tafeltennisport. Te denken valt aan: WAO-ers, eventueel ww-ers, en/of gepensioneerde.
- G-atleten, wandelaars.
- Jeu de boules, beugelbaan, kaarten, activiteiten voor ouderen, wandelclub.
- KBO-activiteiten combineren met beugelen, binnenhalen van een dartvereniging of een luchtbuks schietvereniging.
- Motivatie onder jeugd vergroten door organiseren scholenvolleybal e.d.
- Naast voetballen ook beugelen; een sport waar in principe iedereen aan kan deelnemen.
- Naschoolse opvang – Padexpresse.
- Nordic walking, fietsen.
- Onderdak bieden aan organisatie met maatschappelijk verantwoord doelgolven op sportaccommodatie, oprichten werkbedrijf met scheppen re-integratiemogelijkheden.
- Ouderen (40-plus) die stoppen met korfbal of voetbal, social return, inzetten van vrijwilligers bij onderhoud accommodatiesamenwerking met scholen en/of instellingen om accommodatie te gebruiken voor sport of ontspanning.
- Repaircafé en kantine delen met andere verenigingen.
- Schooljeugd en anderen middels de wielerschool kennis laten maken met
- Senioren (60 jaar en ouder)
- Seniorentennis bevorderen.
- Sport voor mensen met een handicap. Sport voor senioren. We willen ook een soort van kinderopvang (in de vorm van sport organiseren).
- Tennispark is voor rolstoeltennis, maar slechts één rolstoellid, denken na over activiteit voor doelgroep ouderen (a la walking football).
- Valtrainingen voor jongeren en ouderen.
- Wandelgroepen
- We bieden extra trainingen aan voor recreanten die nog nooit gebadmintond hebben. Ook vragen we alle ouders van de kinderen om hieraan mee te doen, om hun kind ook te kunnen begeleiden in de badminton sport.
- We willen starten met peuter-ouder judo en met een seniorenles waarin het vallen centraal staat.
- Wij willen de vijver uitbreiden en in twee vijvers opsplitsen zodat een karpervijver ontstaat voor de karpervisser en een witvisvijver voor het wedstrijdvisen en de gewone visser, tevens ook meer jeugd aantrekken.

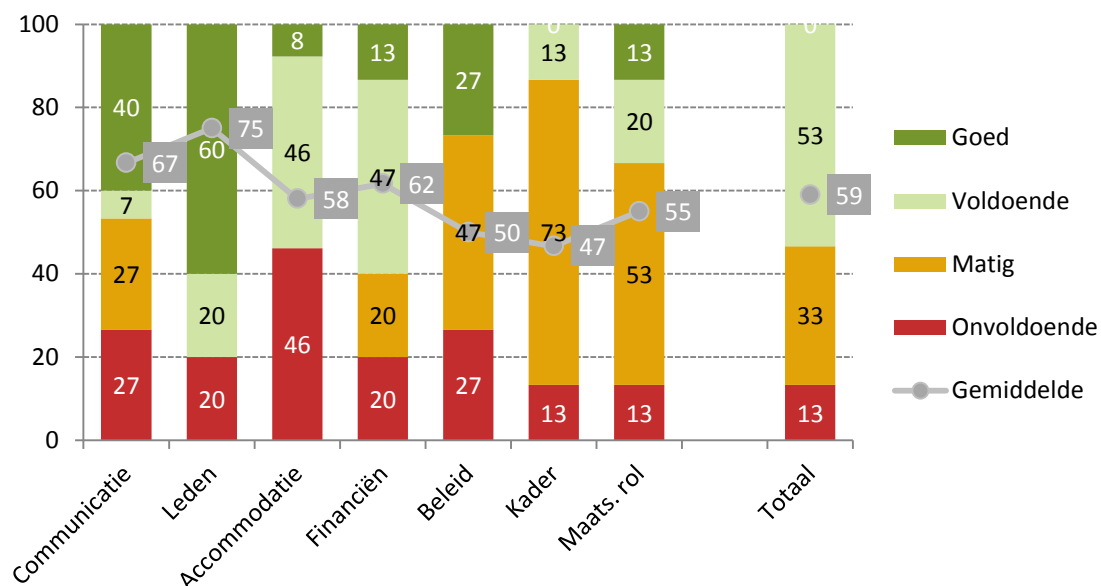
Ja, maar er zijn nog geen plannen (n=61)

- Meer inspelen op de markt om zo meer leden te krijgen. Echter de invulling van deze activiteiten is lastig.
- Mensport en paardensport voor gehandicapten.
- Actieve ledenwerving voor de jeugd.
- Alle sportactiviteiten die mensen met een beperking in verenigingsverband zouden willen beoefenen binnen de mogelijkheden van onze accommodaties en begeleiding.
- Aparte volleybalclub.
- Badminton overdag voor ouderen, badmintonlessen in het kader van de BSO.
- bezig met het opzetten van een nieuw multifunctioneel gebouw. Voor de exploitatie zijn dan meer activiteiten nodig dan nu.
- Clinics, bbq.
- Dansen en bewegen voor kleuters; uitbreiding freerun; step-aerobics voor jongvolwassenen.
- De handbalsport aanbieden voor de naschoolse opvang. Probleem: we hebben hier geen kader voor dat op dit tijdstip van de dag beschikbaar is.
- De vereniging staat hiervoor open maar er zijn geen concrete plannen.
- Dit is nog niet meer dan een intentie, nieuw beleid.
- Doelgroep ligt tussen de kinderen van 12 en 17 jaar.
- Doelgroep: 65+-activiteit beugelen in een makkelijke competitie aangepast aan deze groep.
- Er wordt gedacht aan activiteiten in de richting van obesitas.
- Fietstochten voor 65-plussers.
- Gedachten gaan over onze sport aanbieden voor ouderen. Helaas ontbreekt het overdag aan ruimte en begeleiding.
- Gezelligheid met spelouderen, leden die niet meer voetballen iets anders bieden om binding met vereniging te houden.
- In ontwikkeling.
- In verleden hebben we aanmeldingen van asielzoekers gehad.
- Jeugd en ouderen, nog geen concrete plannen.
- Judo in de zorg.
- Kinderen met adhd/pddnos enz. zijn bij ons al lid of kunnen lid worden.
- Meer activiteiten voor ouderen: wandelen, nordic walking.
- Meer gericht aanbod per doelgroep, meer nadruk op sociale factoren, gezelligheid, saamhorigheid.
- Mensen met een duikbrevet die meer scholing en herhaling van gevolgde opleidingen wensen.
- Naschoolse (sport)opvang.
- Nordic Walking voor hart-/longpatiënten
- Ontspanning ouderen. Bijv. biljarten, bereid om over allerlei zaken mee te denken.
- Opzetten van dynamic tennis.
- Ouderenmiddag met schieten opgezet.
- Ouderen, mensen met beperking en jeugd om de motoriek te verbeteren en gewichtscontrole.
- Participatie in naschoolse opvang.
- Seniorenactiviteiten.
- Sportvisserij mogelijk maken voor iedereen ongeacht rang of stand.
- Voor de schooljeugd: visles en koppelwedstrijd (groep 7 & 8) en voor de "ouderen": 50-plus-wedstrijden.
- We staan er wel voor open voor ouderen en naschoolse opvang, maar gezien de moeite om de gewone zaken rond te krijgen met trainers en begeleiders nog niet verder toegekomen om dit uit te werken.

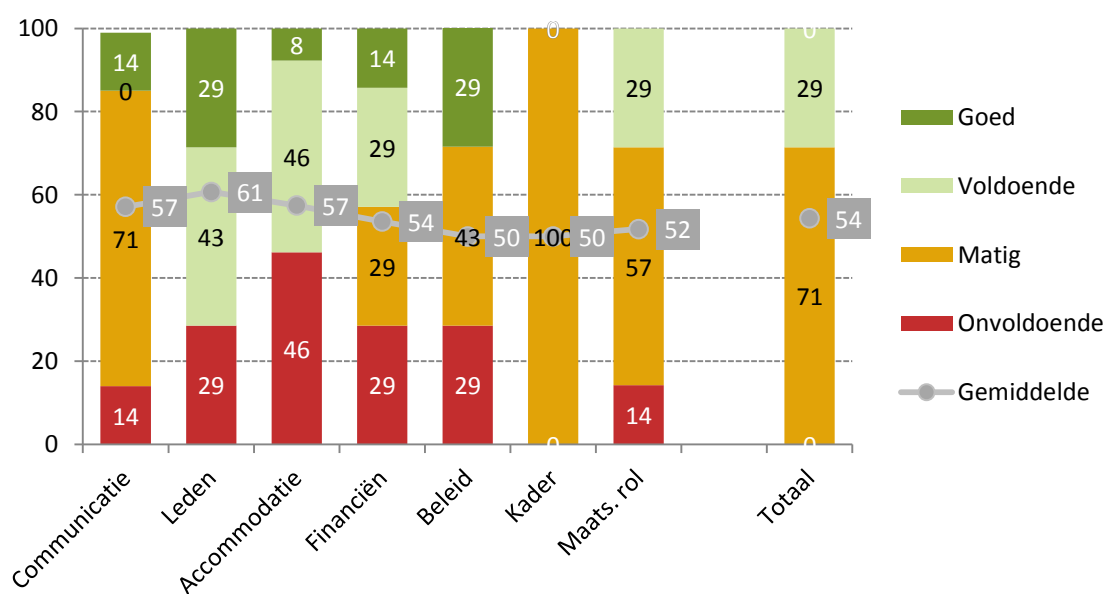
- Wij willen proberen de jeugd te betrekken bij de hengelsport door te vissen met schooljeugd op een bepaald water wat hiervoor geschikt is.

Bijlage 3 Vitaliteitsindex gemeenten

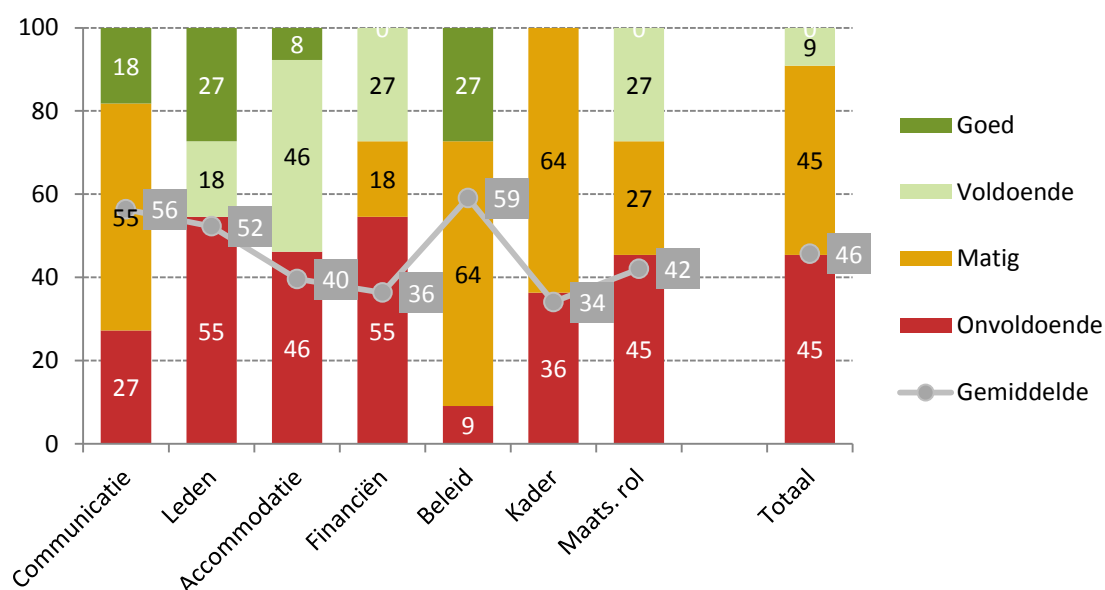
Figuur B2.1 Scores op vitaliteitsaspecten gemeente Beesel (n=15)

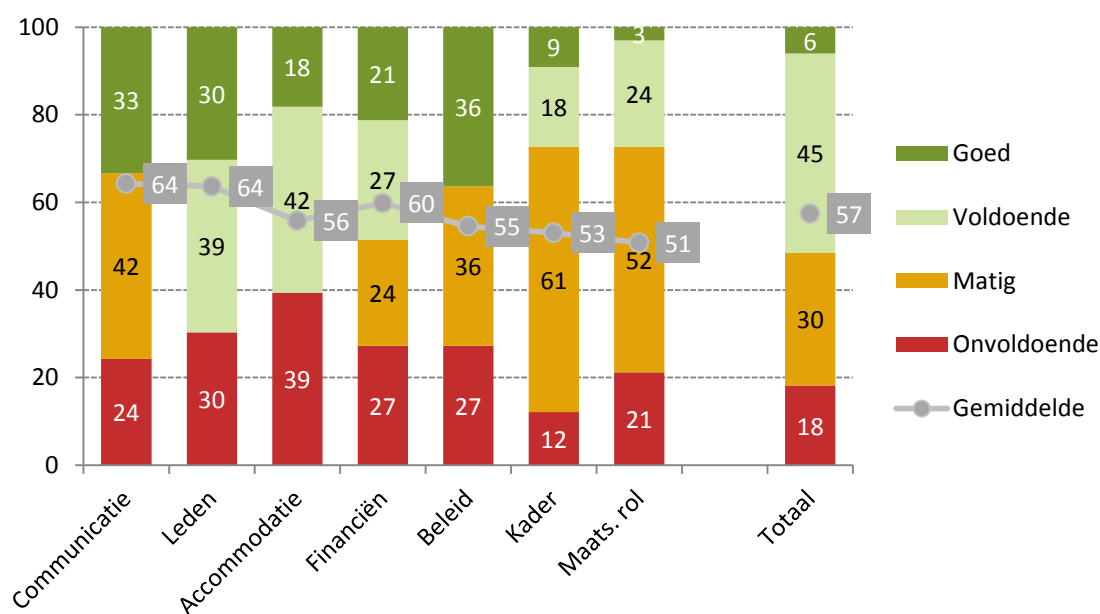
Figuur B2.2 Vitaliteitsindex gemeente Bergen (n=7)

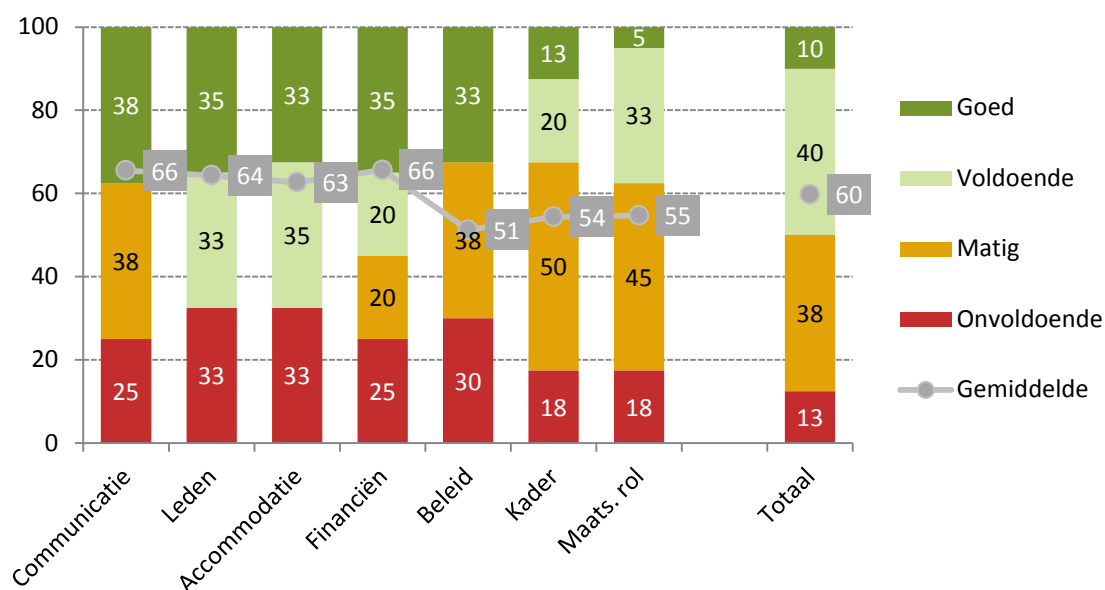
Figuur B2.3 Vitaliteitsindex gemeente Gennep (n=11)

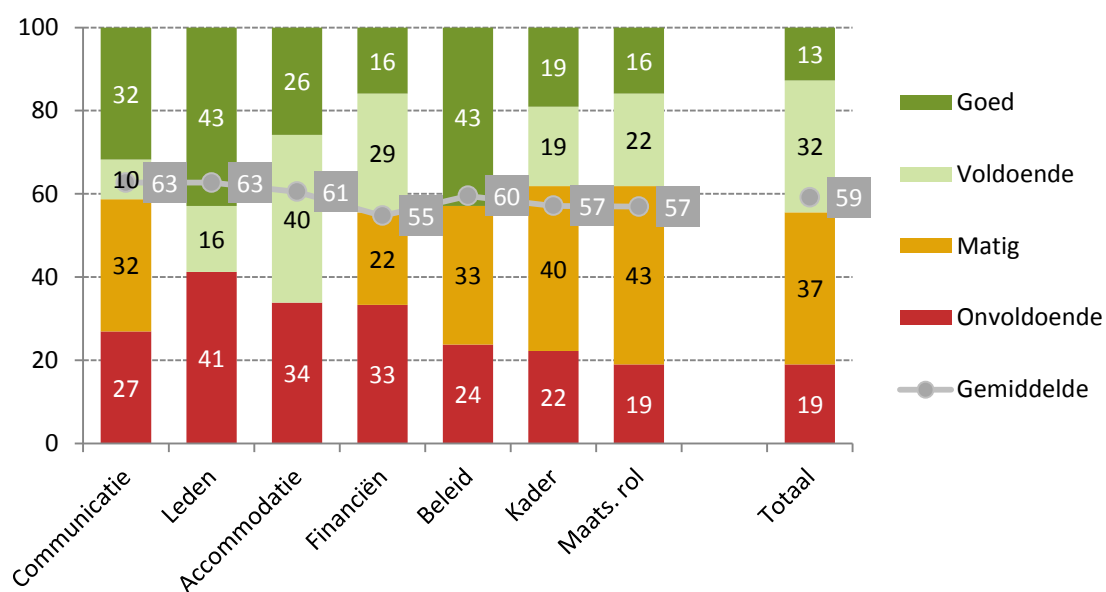
Figuur B2.4 Vitaliteitsindex gemeente Horst aan de Maas (n=33)

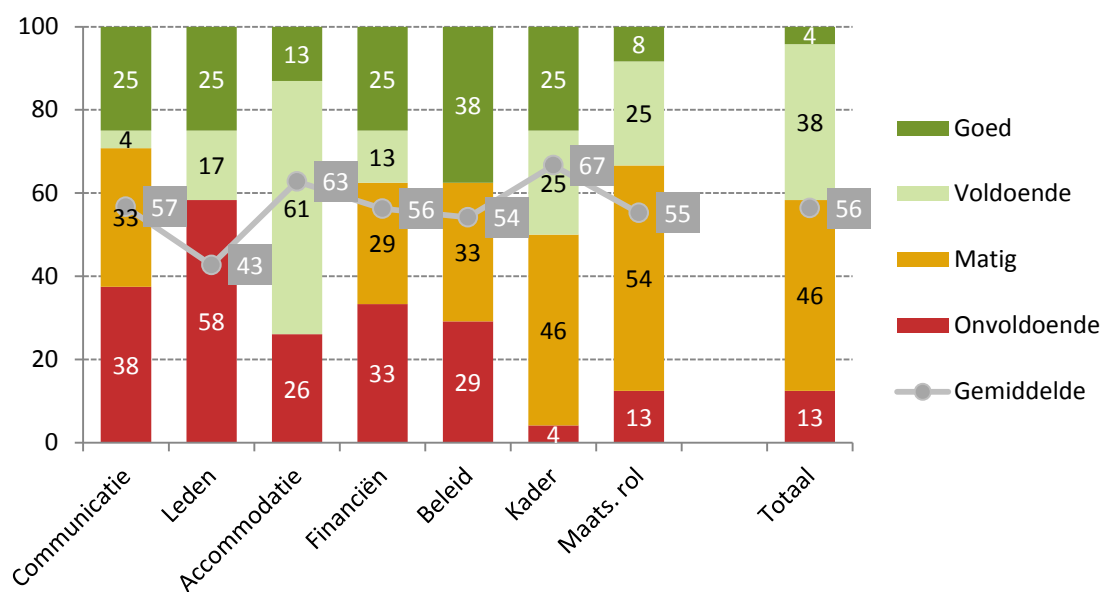
Figuur B2.5 Vitaliteitsindex gemeente Peel en Maas (n=41)

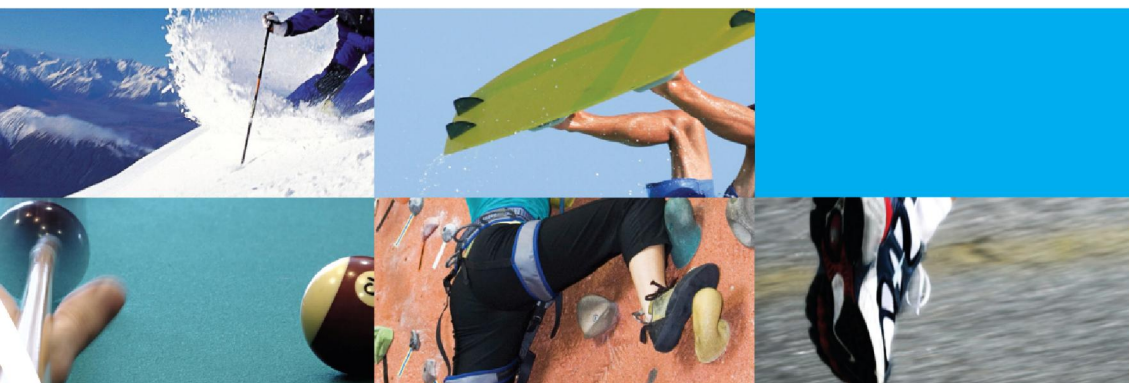

Figuur B2.6 Vitaliteitsindex gemeente Venlo (n=63)

Figuur B2.7 Vitaliteitsindex gemeente Venray (n=24)

Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl